

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Efektivní využití dotací pro zájmové organizace

Effective Use of Grants for Special – Interest Organizations

Student: Kateřina Gižická

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jan Mikulčík, Ph.D.

Ostrava 2010

Čestné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně.

Uvedla jsem všechny literární prameny a publikace, ze kterých jsem čerpala.

V Ostravě 6. května 2010

.....

podpis

Obsah

1. Úvod	7
2. Charakteristika neziskových organizací v České republice	9
2.1 Definice neziskových organizací	9
2.2 Sektorový model národního hospodářství	10
2.3 Členění národního hospodářství podle Pestoffa	11
2.4 Historie neziskových organizací v českých zemích	13
2.5 Typologie neziskových organizací v České republice	14
2.5.1 Obecná typologie neziskových organizací	16
2.6 Nestátní neziskové organizace	16
2.6.1 Círky a náboženské společnosti	17
2.6.2 Politické strany a politická hnutí	18
2.6.3 Občanská sdružení	19
2.6.4 Nadace a nadační fondy	19
2.6.5 Obecně prospěšné společnosti	20
3. Činnost a hospodaření Junáka	22
3.1 Organizace Junák	22
3.2 Poslání a principy Junáka	23
3.3 Práva a povinnosti členů	24
3.4 Organizační struktura Junáka	25
3.4.1 Statutární a ústřední orgány Junáka	27
3.5 Činnosti Junáka	29
3.5.1 Charitativní pomoc	30
3.5.2 Vlastní aktivity	30
3.6 Hospodaření Junáka	30
4. Hospodaření a dotační politika střediska Junáka	35
4.1 Organizační struktura a činnosti střediska	35
4.1.1 Činnosti střediska	37
4.2 Hospodaření střediska	38
4.2.1 Hospodaření střediska za rok 2004	38
4.2.2 Hospodaření střediska za rok 2005	39
4.2.3 Hospodaření střediska za rok 2006	40
4.2.4 Hospodaření střediska za rok 2008	40

4.2.5 Hospodaření střediska za rok 2009	42
4.3 Dotační politika střediska za období 2004 – 2009.....	44
4.4 Hospodaření a dotační politika okresu	46
4.4.1 Dotace okresu z Evropské unie	48
4.5 Nové možnosti získání dotací	49
5. Závěr.....	50

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Příloha č. 1

Příloha č. 2

1. Úvod

Jako téma jsem si vybrala pro svou bakalářskou práci neziskové organizace. Tyto organizace jsou nedílnou součástí ekonomiky každé země, a proto jsou velice zajímavým tématem. Neziskové organizace se vyznačují hlavně tím, že se nezakládají za účelem zisku, ale jejich cílem je užitek lidem a uspokojení potřeb lidí. Členění neziskových organizací je různorodé, ale mezi základní kritéria členění se považuje kritérium financování, zakladatele, předmětu činnosti a právní formy organizace. Tuto oblast jsem si vybrala i důvodu, že se stále najdou lidé, kteří jsou ochotni pomáhat ostatním, a to i zadarmo jako dobrovolníci. Že si i přes svou práci a rodinu najdou čas na jiné, kteří to nejvíce potřebují. Dále se mi na neziskových organizacích líbí jejich pestrost a různorodost. Zabývají se pomocí od malých dětí až po staré a nemocné. To co mají ale většinou všechny neziskové organizace společné je nedostatek finančních prostředků na svou činnost. Tu musí překonávat pomocí různých dotací od státu, krajů nebo obcí či Evropské unie. Dalším zdrojem také bývají dary, peníze od sponzorů či z různých veřejných sbírek.

Tématem mé práce je efektivní využití dotací pro zájmové organizace. Dotace jsem si vybrala z toho důvodu, že jsou jedním z hlavních příjmů do rozpočtů neziskových organizací. Já jsem si konkrétně vybrala pro svou bakalářskou práci neziskovou organizaci Junák – svaz skautů a skautek České republiky. V této organizaci jsem se zaměřila na Středisko 8. pěšího pluku Frýdek-Místek, o kterém jsem psala v praktické části. Zajímalo mě jeho hospodaření celkově a potom také jeho hospodaření s dotacemi. Jaké dotace má, od koho je má a jaké to jsou částky.

Organizace Junák je občanským sdružením zabývající se převážně dětmi, ale i dospělými skauty. Tuto organizaci jsem si vybrala právě kvůli tomu, že se stará o rozvoj a dovednosti dětí. V současné době, kdy stále narůstá kriminalita na ulicích i dětská kriminalita je podle mě důležité, že se najdou organizace, které chtějí děti před těmito riziky uchránit a zároveň je také něčemu naučit. Junák vychází z křesťanských tradic a nediskriminuje nikoho kvůli pohlaví rase či náboženství. Místo tu najdou všichni, kteří o to stojí. Junák je zasvětil do různých her a naučí je užitečným dovednostem, jako je první pomoc nebo ochrana přírody. Děti se naučí vycházet s jinými dětmi, protože se všechny aktivity odehrávají ve skupinách. Zúčastňují se i táborů, kde se seznamují se skauty z jiných krajů. Pořádají se i mezinárodní setkání.

Světový skauting se zrodil ve Velké Británii roku 1907. Úspěch skautské myšlenky potvrzuje rychlé pronikání skautingu po Evropě i v zámoří. Do Čech se skauting dostal v roce 1911. O rok později získal i svůj název Junák. Zakladatel českého skautingu byl Antonín Benjamín Svojsík. Zlatou érou bylo pro skauting období předmnichovské republiky. Junákem prošly v té době i známé osobnosti, např. prezident Edvard Beneš, básník Jiří Wolker a lékař Josef Charvát. V období 2. světové války byl Junák zrušen. I přesto však bylo mnoho skautů v ilegálních odbojích a bránilo skautskou myšlenku. V poválečném období se Junák dostal opět na výsluní s desítkami tisíci nových členů. V roce 1950 byl ale Junák opět zrušen komunistickým režimem a mnoho příznivců skončilo ve vězení. Organizace se probudila k životu v roce 1968, ale v roce 1970 byl Junák násilně pohlcen Pionýrskou organizací. K poslednímu a úspěšnému probuzení Junáka došlo na přelomu let 1989 a 1990.

Cílem mé bakalářské práce má být pomoc vybranému středisku Junáka zlepšit a zpřehlednit jeho hospodaření s dostupnými finančními prostředky a snažit se díky tomu i zlepšit kvalitu jeho péče o své členy. Například kdyby mělo středisko více finančních prostředků, mohlo by více hradit jednotlivé akce pro své členy a děti by se jich více zúčastňovaly, kdyby je nemusely platit ze svého. K tomuto cíli je zapotřebí nejprve poznat středisko a získat potřebná data o jeho hospodaření a dotační politice za roky 2004 – 2009. S hospodařením souvisí i má **hypotéza**, která zní takto: *středisko nemá dostatek finančních prostředků pro svou činnost, a proto není s hospodařením spokojeno ani vedení střediska.*

Mezi prostředky a metody, které jsem pro vytvoření své bakalářské práce použila, patří sběr dat a potřebných informací a následné srovnávání a porovnávání získaných údajů za jednotlivá období 2004 – 2009 v přehledných tabulkách i v grafickém znázornění.

2. Charakteristika neziskových organizací v České republice

Neziskové organizace jsou neoddělitelnou součástí společnosti při uspokojování potřeb. Neziskové organizace jsou specifickými organizacemi, které existují kvůli tržním a vládním selháním. Mezi hlavní tržní selhání patří zejména existence veřejných statků, externalit, přirozeného monopolu, informační asymetrie a potřeba redistribuce.

Mezi vládní selhání můžeme zařadit nízkou efektivitu výkonu státní správy, nesoulad mezi politiky a ekonomy a nevýhody přímé a reprezentativní demokracie.

Tyto důvody jsou příčinou vzniku neziskových organizací, které řeší daná selhání. Stát může tržní selhání napravovat sám nebo právě pomocí neziskových organizací. Dalším důvodem existence těchto organizací je nutnost zajistit výkon veřejné správy a potřeby a uplatnění svobody sdružování.

Neziskové organizace pomáhají občanskou společnost kultivovat, stabilizovat a podporují demokratické principy. Mohou být podporovány nebo financovány z veřejných rozpočtů.

2.1 Definice neziskových organizací

Jak již bylo naznačeno výše, neziskové organizace mají zvláštní postavení v ekonomice každé země. Z tohoto důvodu existuje i celá řada definic těchto subjektů.

Podle **zákona o daních z příjmů**¹ jsou neziskovými organizacemi právnické osoby, které nejsou založeny za účelem podnikání. Mezi tyto organizace patří:

- zájmová sdružení právnických osob,
- občanská sdružení,
- politické strany a hnutí,
- církve a náboženské společnosti,
- nadace a nadační fondy,
- obce,
- vyšší územní samosprávné celky,
- organizační složky,

¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

- příspěvkové organizace,
- státní fondy,
- obecně prospěšné společnosti,
- veřejné vysoké školy,
- subjekty, o nichž tak stanoví zvláštní zákon.

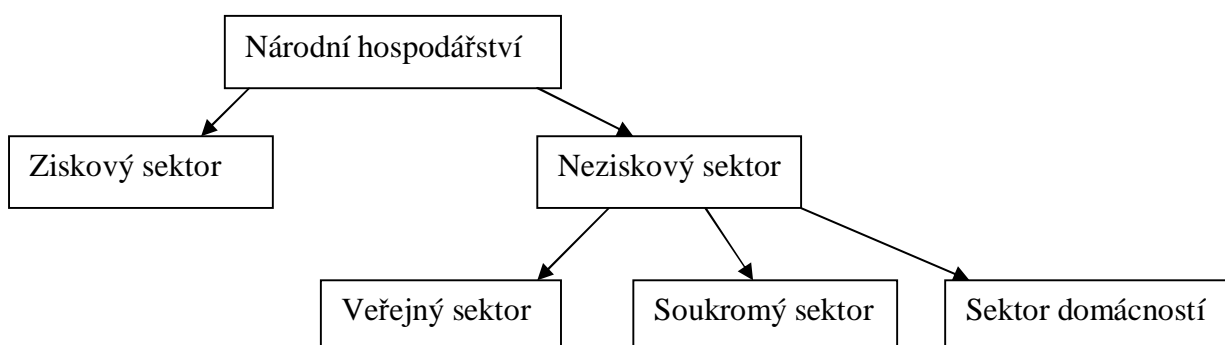
Americký sociolog **Salomon**² charakterizuje neziskové organizace jako právnické osoby, které jsou subjekty soukromého práva, nerozdělují případný zisk mezi zakladatele ani členy orgánů a jsou samosprávné a vyznačují se vysokou mírou dobrovolnosti.

Broukal tyto organizace charakterizuje jako subjekty, jejichž primárním cílem je dosažení přímého užitku prostřednictvím předem vymezené produkce, služby nebo distribuce statků, přičemž hlavním motivem není tvorba zisku. Mohou zisk tvořit, ale musí jej zase vložit k rozvoji a plnění vytyčených cílů.

2.2 Sektorový model národního hospodářství

Tento model rozděluje národní hospodářství podle principu financování. Důležité je nejprve vysvětlit co to vlastně národní hospodářství je. Národní hospodářství je soustava subjektů a vazeb mezi těmito subjekty, které se vytvořily v procesu tvorby společnosti za účelem produkce statků, jimiž jsou uspokojeny potřeby lidí žijících na území daného státu. [7]

Obr. 2.1 Členění národního hospodářství podle principu financování

Pramen: Rektořík, J. a kolektiv Organizace neziskového sektoru, základy ekonomiky, teorie a řízení. 1. doplněné vydání Praha: Ekopress 2004, 13 s.

² přednášky z předmětu Ekonomika neziskových organizací

Podle obr. 2.1 je patrné, že se národní hospodářství dělí na ziskový a neziskový sektor. Neziskový sektor se dále člení na veřejný, soukromý sektor a sektor domácností.

Ziskový sektor tvoří tu část národního hospodářství, která je financována z prostředků získaných subjekty tohoto sektoru z prodeje statků a služeb za tržní cenu, která se na trhu vytváří na základě střetu nabídky a poptávky. Cílovou funkcí ziskového sektoru je vytváření zisku.

V **neziskovém sektoru** fungují subjekty, které produkují většinou smíšené statky a získávají prostředky na svou činnost převážně z přerozdělovacích procesů. Cílem je realizace poslání a z něj vyplývající užitky.

Neziskový veřejný sektor zabezpečuje veřejné statky kolektivní spotřeby pro obyvatelstvo na neziskovém principu. Je financován z veřejných rozpočtů, řízen veřejnou správou, rozhoduje se v něm veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole ze strany občanů. Cílem je poskytování veřejné služby. Tento sektor se také označuje jako vládní neziskový sektor a patří zde organizační složky, příspěvkové organizace, státní fondy a veřejnoprávní instituce.

Neziskový soukromý sektor se nazývá také nevládním neziskovým sektorem nebo i tzv. třetím či občanským sektorem. Je financován ze soukromých financí a cílem tohoto sektoru je přímý užitek. Zařazujeme zde např. nadace a nadační fondy, občanská sdružení, zájmové sdružení právnických osob a obecně prospěšné společnosti.

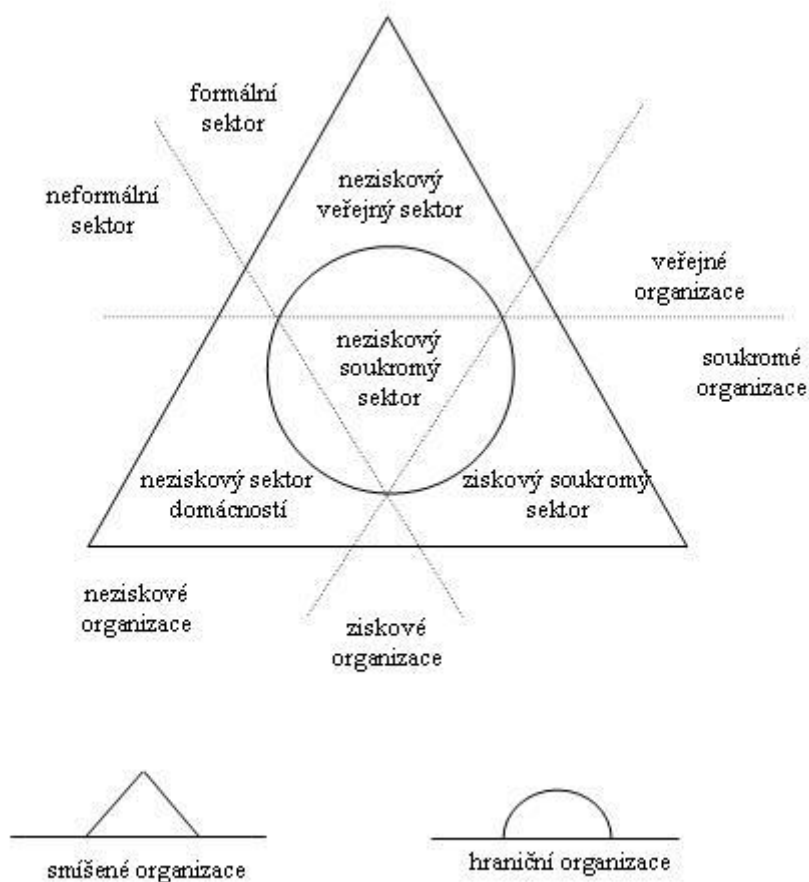
Sektor domácností se vyznačuje významnou rolí v koloběhu finančních toků a vstupem na trh produktů, faktorů a kapitálu. [5]

2.3 Členění národního hospodářství podle Pestoffa

Oproti sektorovému členění národního hospodářství, které se zabývalo jen kritériem financování, se švédský ekonom Victor A. Pestoff zajímal i o jiná kritéria členění – zejména o kritérium vlastnictví a míry formalizace. Jeho grafické zobrazení národního hospodářství je v odborné literatuře známé jako tzv. Pestoffův trojúhelník (obr. 2.2).

Jeho zobrazení nám dává přehled o různorodosti organizací. Hranice jednotlivých sektorů jsou velice neurčité, protože podle něj se sektory navzájem ovlivňují a prolínají se navzájem. Díky konečnému tvaru trojúhelníku můžeme dané sektory rozlišit a zjistit základní údaje o organizacích, které v těchto sektorech působí.

Obr. 2.2 Pestoffův trojúhelník

Pramen: Rektořík J. a kolektiv *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. aktualizované vydání Praha: Ekopress 2007, 24 s.

Jak už jsem se zmínila výše, Pestoff rozděloval národní hospodářství podle 3 kritérií.

1. **financování provozu a rozvoje** – podle tohoto kritéria dělil sektory na ziskové a neziskové. Ziskový sektor je spojován s trhem a obchodem a cílem je dosahování zisku. U neziskového sektoru je cílem užitek.
2. **vlastnictví** – zde se dělí sektory na veřejné a soukromé. V soukromém sektoru jsou organizace nezávislé na státu a mají vlastní zdroje financování (nadace). V tom veřejném sektoru jsou organizace řízené vládní administrativou, zajišťují veřejné služby a moc podléhá veřejné volbě (organizační složky, příspěvkové organizace).
3. **míra formalizace** – organizace jsou buďto formální nebo neformální. Formální sektor je institucionalizovaný, ustanovený zákonem, organizovaný (právnícké

osoby, veřejnoprávní korporace). U neformálního sektoru činnosti nejsou ustanoveny zákonem, řídí se tradicemi (komunity, fyzické osoby).

Díky tomuto rozčlenění národního hospodářství vznikají 4 sektory. Ziskový soukromý sektor, který je ziskový, soukromý a formální. Neziskový veřejný sektor je neziskový, veřejný a formální. Neziskový sektor domácností je neziskový, soukromý a neformální. Neziskový soukromý sektor je soukromý, neziskový a formální.

Z obrázku je dále zřejmé, že existují organizace, které se ve svých činnostech a posláních překrývají. Nazýváme je hraničními nebo smíšenými organizacemi. Jsou to organizace, které mohou být soukromého charakteru, ale posláním zasahují do veřejného sektoru, ze kterého mohou být částečně financovány nebo to jsou státní instituce zřízené za účelem podnikání.

Příkladem smíšené organizace může být soukromá střední škola, která posláním zasahuje do veřejného sektoru, je ale soukromá a částečně financována z veřejných financí. Hraniční organizací je penzijní fond, který funguje podle obchodního zákoníku v podobě a. s., ale dostává příspěvky z veřejných financí dané zákonem a rozdělení zisku je rovněž upraveno zákonem.

2.4 Historie neziskových organizací v českých zemích

První znaky těchto organizací můžeme sledovat už ve středověku, kdy se začala vyvíjet dobročinnost. Ta měla kořeny v církvi a v té době začaly vznikat studijní nadace a spolková činnost. Později, za vlády Marie Terezie a Josefa II., neziskové organizace usměrňoval stát a regulovat také jejich chod. V této době vznikla např. Matice česká, Sokol a Orel. Roku 1867 byl vydán *Zákon o právech spolčovacích*, podle kterého se nesměli spolčovat cizinci, ženy a nezletilé děti.

Po vzniku samostatného státu roku 1918 se otevřel prostor pro činnost různých dobrovolných a dobročinných spolků. Počet spolků velmi rychle narůstal a bylo jich několik tisíc. Neziskové organizace se zaměřovaly na celé spektrum života společnosti a vznikaly tak národnostně orientované spolky, sociálně orientované spolky, spolky starající se o péči o mládež a volný čas a kulturní spolky. Tyto organizace měly různé formy, od nestátních po obecní, náboženské a národnostní.

V roce 1939 však bylo právo spolčovací omezeno a spolky byly rozpuštěny. Na podzim tohoto roku byly uzavřeny i vysoké školy. Po 2. světové válce vznikly státní rozpočtové a příspěvkové organizace.

Po únoru 1948 převzala moc komunistická strana a občanská společnost už nemohla plnit žádnou ze svých funkcí. Těžištěm sdružování se staly masové organizace. Spolky se sloučily do dobrovolných organizací jako např. Československý svaz žen, organizace mládeže, jednotné tělovýchovné a sportovní organizace. V roce 1977 pak vznikla Charta 77, která představovala neformální společenství politických vězňů.

Po pádu komunismu v roce 1989 bylo mnoho organizací obnoveno. Stát vybudoval mnoho organizací k zabezpečení služeb ve školství, zdravotnictví a sociálních služeb. Rostl počet nevládních organizací, občanských sdružení, nadací, církví a spolků. [6]

2.5 Typologie neziskových organizací v České republice

V České republice se neziskové organizace třídí podle jejich poslání a cílů do následujících kritérií:

- kritérium zakladatele,
- kritérium financování,
- kritérium podle rady vlády pro NNO³,
- kritérium globálního charakteru poslání,
- kritérium právně organizační normy,
- kritérium předmětu činnosti.

Kritérium zakladatele člení neziskové organizace na:

- a) NO založené veřejnou správou – založit je může státní správa (ministerstva) nebo samospráva (obec nebo kraj). Některé se proto nazývají veřejnoprávní organizace,
- b) NO založené soukromou fyzickou nebo právnickou osobou – ty se nazývají soukromoprávní organizace,
- c) NO založené jako veřejnoprávní instituce – výkon je dán povinností ze zákona.

³ nestátní neziskové organizace

Kritérium financování dělí NO podle zdrojů financování na:

- a) NO financované zcela z veřejných rozpočtů – organizační složky státu, obce nebo kraje,
- b) NO financované zčásti z veřejných rozpočtů – příspěvkové organizace, církve a náboženské společnosti, politické strany a politická hnutí,
- c) NO financované z různých zdrojů – nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, peněžní prostředky získávají prostřednictvím darů, sbírek nebo sponzoringu,
- d) NO financované převážně z výsledku svého poslání – občanská sdružení.

Kritérium podle rady vlády pro NNO rozděluje NO na:

- a) státní – realizují výkon státní správy (organizační složky, příspěvkové organizace), jsou neziskové, institucionalizované a samostatné,
- b) nestátní – jsou institucionalizované, soukromé, autonomní, neziskové a dobrovolné (občanská sdružení, nadace a církve).

Kritérium globálního charakteru poslání dělí NO na:

- a) organizace veřejně prospěšné – založeny za účelem produkce veřejných a smíšených statků, patří zde charita, veřejná správa, vzdělávání a ekologie,
- b) organizace vzájemně prospěšné – založeny za účelem vzájemné podpory, posláním je uspokojování vlastních zájmů, patří zde profesní komory a různé aktivity v kultuře.

Kritérium právně organizační normy člení NO na:

- a) NO založené podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, patří zde příspěvkové organizace a organizační složky,
- b) organizace založené podle zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, patří zde družstva,
- c) NO založené podle ostatních zákonů platných pro NO.

Kritérium předmětu činnosti dělí NO podle klasifikací na:

- a) mezinárodní klasifikaci NO – tzv. ICNPO,
- b) systém klasifikace netržních činností – tzv. COPNI,

c) klasifikace OKEČ⁴. [1]

Toto rozdělení neziskových organizací podle předmětu činnosti je znázorněno v tabulce v příloze č. 2.

2.5.1 Obecná typologie neziskových organizací

Neziskové organizace jsou rozděleny do 5 skupin podle typologických znaků:

1. NO soukromoprávní vzájemně prospěšné s globálním posláním (např. profesní komory).
2. NO soukromoprávní veřejně prospěšné s globálním posláním (např. politické strany, církve, nadace).
3. NO veřejnoprávní s globálním posláním veřejná správa a veřejně prospěšná činnost (např. organizační složky a příspěvkové organizace).
4. NO ostatní veřejnoprávní s globálním posláním veřejně prospěšná činnost (např. státní fondy, český rozhlas).
5. NO soukromoprávní typu obchodních společností a jim podobných s možností globálního poslání veřejně i vzájemně prospěšné činnosti (např. družstva, a. s.)

2.6 Nestátní neziskové organizace

Nestátní neziskové organizace mají své charakteristické rysy. Jsou především neziskové, kdy hlavním účelem je realizace poslání. Dále jsou dobrovolné, samosprávné, což znamená, že mají samosprávný charakter a vlastní řídicí mechanismus. Jsou také soukromé, oddělené od státního aparátu a na státu právně a organizačně nezávislé, ale mohou být financovány z veřejných financí. Posledním hlavním znakem je, že jsou formálně institucionalizované. Mají psanou podobu ve formě statutu nebo organizačního řádu.

Vznikají dnem, kdy jsou zapsány do příslušných rejstříků a zanikají dnem výmazu z těchto rejstříků. Zakládají se v okamžiku, kdy se sejde přípravný výbor a sepíše se potřebné dokumenty, ve kterých se projeví svobodná vůle se sdružovat.

⁴ odvětvová klasifikace ekonomických činností

Každá fyzická osoba má zaručeno v Ústavě právo sdružování se v neformálních skupinách. Toto právo může být ale omezeno kvůli zásahu do práv dalších osob nebo pokud je toto sdružování v rozporu s bezpečností státu a veřejným pořádkem.

Mezi nejznámější nestátní NO, o kterých se budu dále zmiňovat, patří:

- církve a náboženské společnosti,
- politické strany a politická hnutí,
- občanská sdružení,
- nadace a nadační fondy,
- obecně prospěšné společnosti.

2.6.1 Církve a náboženské společnosti

Činnost a postavení církví a náboženských společností upravuje zákon č. 3/2002 Sb., *o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností*. Tento zákon se zabývá postavením církví, upravuje vedení veřejně přístupných rejstříků a dále se zabývá působností Ministerstva kultury v oblasti církví.

Církve jsou dobrovolnými společenstvími osob s vlastní kulturou, orgány, vnitřními předpisy a projevy církve za účelem vyznání své víry.

Podle Ministerstva kultury jsou církve zapisovány do 3 rejstříků:

1. rejstřík registrovaných církví a náboženských společností,
2. rejstřík svazu církví a náboženských společností,
3. rejstřík církevních právnických osob – tedy se řadí charity, diakonie, biskupství a církevní školy.

Církve a náboženské společnosti jsou právnickými osobami. Návrh na registraci podává 3členný přípravný výbor. Návrh obsahuje základní charakteristiku církve, zápis o založení, podpisy nejméně 300 osob hlásících se k dané církvi a dále pak základní dokumenty církve, ve kterých se uvádí název, poslání, názvy orgánů, zásady hospodaření. Církvev nebo náboženská společnost vzniká dnem zápisu do rejstříku Ministerstva kultury, které jí přidělí identifikační číslo.

Církve mohou také vykonávat tzv. zvláštní práva. Podmínkou k nim je registrace církve, dále pak daná církev musí fungovat alespoň 10 let a musí zveřejňovat výroční zprávu o výkonu práv. Mezi tato zvláštní práva patří uchovávat zповědні

tajemství, zřizovat školy, vyučovat náboženství na státních školách, vykonávat církevní obřady, při kterých se uzavírají sňatky, vykonávat duchovenskou činnost i ve vazbách a v ozbrojených silách. Všemi těmito právy disponuje např. církev Římskokatolická.

Církev a náboženské společnosti vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a mají nepovinný audit. Mezi jejich příjmy patří příspěvky od fyzických a právnických osob, dary, sbírky, příjmy z pronájmu, státní příspěvky a dotace.

Církev mohou být zrušeny částečně, kdy se jim zruší vykonávat zvláštní práva nebo úplně na vlastní žádost církve nebo když mají činnosti, které jsou v rozporu s právním pořádkem.

2.6.2 Politické strany a politická hnutí

Činnost a působnost politických stran a politických hnutí upravuje zákon č. 424/1991 Sb., *o sdružování v politických stranách a politických hnutích*. Politické strany a hnutí jsou dobrovolnými sdruženími vždy jen fyzických osob.

Jsou to právnické osoby, které se registrují u Ministerstva vnitra. Členem politické strany může být občan starší 18 let. Návrh na vznik podává 3členný přípravný výbor, který musí doložit požadavek na vznik strany s podpisy nejméně 1000 občanů a dále musí předložit stanovy. Ty obsahují název a sídlo strany, zkratku strany, programové cíle a zásady hospodaření. Vznikají zápisem do rejstříku politických stran a hnutí.

Politické strany a hnutí vedou podvojný účetnictví v plném rozsahu a mají povinný audit. K 1. dubnu musí předkládat Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávu, která obsahuje účetní výkazy, zprávu auditora, přehled o celkových příjmech, o darech a dárcích částek nad 50. 000 Kč a přehled členů s příspěvkem nad 50. 000 Kč. Tato výroční zpráva je veřejná.

Politické strany a hnutí odpovídají za své závazky celým svým majetkem, členové neodpovídají za závazky strany vůbec. Dále strany nesmí vlastnit majetek mimo území České republiky, nesmí mít dary od státu, příspěvkových organizací ani organizačních složek. Nesmí podnikat vlastním jménem, ale mohou založit obchodní společnost nebo družstvo v určených odvětvích, např. publikační a propagační činnost, vydavatelská činnost, prodej propagačních předmětů nebo pořádání kulturních akcí.

Příjmy politických stran a hnutí tvoří dary, příjmy z pronájmu a z kulturních akcí, členské příspěvky a příspěvky ze státního rozpočtu. Na výdajové stránce se nejvíce projevují platy, prostředky na propagaci a volební kampaně a na chody kanceláří.

Politické strany a hnutí zanikají výmazem z rejstříku. Mohou být zrušeny vlastním rozhodnutím nebo rozhodnutím soudu nebo při nepředložení výroční zprávy Poslanecké sněmovně.

2.6.3 Občanská sdružení

Občanská sdružení se řídí zákonem č. 83/1990 Sb., *o sdružování občanů*. Jsou to právnické osoby registrující se u Ministerstva vnitra. Po registraci jim přidává identifikační číslo Český statistický úřad. Členy mohou být fyzické i právnické osoby.

Návrh na registraci podává přípravný výbor a musí Ministerstvu vnitra předložit stanovy, které obsahují název a sídlo sdružení, jeho cíle, orgány a zásady hospodaření. Mezi občanská sdružení patří např. odborové organizace, svazy, Sokol, Junák a různé zájmové spolky.

Občanská sdružení vedou zjednodušený rozsah účetnictví a mají jednoduché účetnictví. Dále mají nepovinný audit a nepovinnou výroční zprávu. Mohou podnikat vlastním jménem a mohou přijímat dotace z rozpočtů krajů a obcí.

Mohou být zrušeny dobrovolným rozhodnutím, sloučením s jinými sdruženími nebo na základě rozhodnutí Ministerstva vnitra. Zanikají oznamovací povinností u Ministerstva vnitra.

2.6.4 Nadace a nadační fondy

Nadace a nadační fondy se řídí zákonem č. 227/1997 Sb., *o nadacích a nadačních фондах*. Jsou to účelová sdružení majetku, která jsou zřízena pro dosahování obecně prospěšných cílů. Jsou právnickými osobami.

Nadace a nadační fondy se zakládají sepsáním písemné smlouvy v podobě zakladatelské smlouvy, zakladací listiny nebo závěti. Zřizovatelem může být fyzická i právnická osoba. Smlouva obsahuje název zřizovatele, účel zřízení, výši majetku, počet členů správní a dozorčí rady a identifikační údaje. Do 30 dnů od zřízení nadace nebo nadačního fondu musí být vydán statut organizace. Nadace vzniká zápisem do nadačního rejstříku, který vede soud k obchodnímu rejstříku a je to veřejný seznam.

Rozdíl mezi nadací a nadačním fondem je ve způsobu nakládání s majetkem. Majetek tvoří nadační jmění a ostatní majetek, který není zapsán v nadačním rejstříku. Nadačním jměním se rozumí peněžní vyjádření všech peněžních i nepeněžních vkladů a darů. Nadační jmění musí činit minimálně 500. 000 Kč. Nadace využívá k dosažení svého účelu výnosy z nadačního jmění a ostatní majetek, zatímco nadační fond využívá veškerý svůj majetek.

Nadace také zřizují orgány, mezi které patří:

- a) **správní rada** – je statutárním orgánem, vydává statut nadace, schvaluje hospodaření a rozhoduje o nadačním jmění, členy jsou fyzické osoby a nesmí být ve vztahu k zaměstnancům a poskytovatelům darů, počet členů je vždy lichý,
- b) **dozorčí rada** – je kontrolním orgánem, vzniká, pokud majetek nadace je vyšší než 5 mil. Kč, kontroluje plnění podmínek a poskytování nadačních příspěvků, kontroluje účetnictví a jednou ročně informuje o své činnosti správní radu,
- c) **revizor** – tento orgán vzniká v případě, že není zřízena dozorčí rada.

Nadace a nadační fondy nesmějí vlastním jménem podnikat, může zakládat obecně prospěšné společnosti. Nadace vede účetnictví v plném rozsahu a má povinný audit. Dále také zpracovává každoročně výroční zprávu. Nadační fond vede účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a povinný audit má v případě, že suma jeho majetku překročí částku 3 mil. Kč. Příjmy kromě darů také tvoří příjmy z pronájmu majetku, z loterií, veřejných sbírek a kulturních akcí.

Nadace a nadační fondy se ruší z důvodu dosažení účelu, sloučením s jinou nadací, rozhodnutím soudu nebo vyhlášením konkurzu. Zánik nastává v okamžiku výmazu z nadačního rejstříku. Likvidační zůstatek se převádí na jinou nadaci nebo se nabízí obci, kde daná nadace sídlí. Pokud obec likvidační zůstatek odmítne, přechází na stát.

2.6.5 Obecně prospěšné společnosti

Činnost obecně prospěšných společností upravuje zákon č. 248/1995 Sb., *o obecně prospěšných společnostech*. Jsou to účelová sdružení majetku založená za účelem poskytování obecně prospěšných služeb. Jsou to právnické osoby.

Mohou být založena fyzickou nebo právnickou osobou nebo také státem. Zakládají se sepsáním zakladatelské smlouvy, která musí být notářsky ověřena. Vznikají zápisem do rejstříku obecně prospěšných společností. Návrh na zápis do rejstříku musí být do 90 dnů od založení. Do 6 měsíců od vzniku musí být vydán statut společnosti.

Obecně prospěšné společnosti mají své orgány:

- a) **správní rada** – je statutárním orgánem, má nejméně 3 členy a počet členů je lichý, schvaluje statut a rozpočet společnosti, dále schvaluje výroční zprávu a účetní závěrku, rozhoduje o doplňkové činnosti,
- b) **dozorčí rada** – je kontrolním orgánem, vzniká, pokud společnost hospodaří s majetkem státu nebo obce, pokud má doplňkovou činnost nebo pokud příjmy převyšují částku 3 mil. Kč,
- c) **ředitel** – řídí činnost společnosti, musí to být fyzická osoba.

Obecně prospěšná společnost vede účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a audit má povinný pokud je příjemcem dotací ze státního rozpočtu nad 1 mil. Kč, nemá dozorčí radu nebo má obrat nad 10 mil. Kč. Má povinnou výroční zprávu. Může mít kromě hlavní činnosti i činnost doplňkovou. Nesmí se podílet na podnikání jiných osob. Může zřizovat organizační složky mimo území České republiky. Musí sledovat odděleně náklady na obě činnosti a na provoz. Výsledek hospodaření se převádí do rezervního fondu. Mezi příjmy společnosti patří příjmy z vlastní činnosti, dotace ze státního rozpočtu, od obcí a krajů a příspěvky od fyzických a právnických osob.

Obecně prospěšná společnost se ruší sloučením nebo ukončením činnosti. Likvidační zůstatek se nabízí obci nebo státu. [7, 8]

3. Činnost a hospodaření Junáka

Junák – svaz skautů a skautek ČR je dobrovolné, nezávislé a nepolitické občanské sdružení, které se řídí zákonem č. 83/1990 Sb., *o sdružování občanů*. Je zapsán v rejstříku občanských sdružení, který vede Ministerstvo vnitra. Hlavním sídlem Junáka je Praha, Senovážné náměstí 24.

3.1 Organizace Junák

Organizace Junák je občanským sdružením zaměřeným především na děti, ale stará se i o další rozvoj svých dospělých členů. Sdružuje své členy bez rozdílu národnosti, náboženského vyznání, politického přesvědčení, rasy nebo jiných rozdílů. Má přes 44 tisíc členů a díky tomu se řadí mezi největší občanské sdružení dětí a mládeže v České republice. Junák je členem světových organizací skautek WAGGGS⁵ a skautů WOSM⁶ a hlásí se k jejich poslání, zásadám a metodám. Dále je také Junák členem organizace dospělých skautů ISGF⁷. [9]

Základním symbolem Junáka je lilie s hlavou chodského psa ve štítu na trojlístku (obr. 3.1).

Obr. 3.1 Symbol Junáka

Pramen: http://www.volny.cz/orj.krj.zlin/symbolika/znak_junaka.html [citace 17. března 2010]

⁵ World Association of Girl Guides and Girl Scouts – Světová asociace skautek

⁶ World Organization of the Scout Movement – Světová organizace skautského hnutí

⁷ International Scout and Guide Fellowship – Mezinárodní společenství skautů a skautek

3.2 Poslání a principy Junáka

„Posláním Junáka je podporovat rozvoj osobnosti dětí a mladých lidí, jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností, aby byli po celý život připraveni plnit povinnosti k sobě samým, bližním, vlasti, přírodě a celému lidskému společenství v souladu s principy a metodami stanovenými zakladatelem skautského hnutí, lordem R. BadenPowellem, a zakladatelem českého skautingu, profesorem A. B. Svojsíkem.“ Takto definují poslání stanovy Junáka.

Skautské hnutí se řídí 3 základními principy:

1. **povinnost vůči sobě** - chápána jako odpovědnost za rozvoj sebe sama,
2. **povinnost k Bohu** - chápána jako povinnost hledat v životě vyšší hodnoty než materiální,
3. **povinnost vůči ostatním** – chápána jako věrnost své vlasti, která je pojata jako závazek účastnit se na rozvoji společnosti, jako úcta a láska prokazována bližním a přírodě.

Tyto základní principy jsou vyjádřeny ve skautském slibu a zákonu.

Skautský zákon má 10 bodů, ve kterých se říká, že skaut má být pravdomluvný, věrný a oddaný, zdvořilý, hospodárný, veselý myslí, prospěšný a pomáhá jiným, přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta, ochráncem přírody a lidských cenných výtvarů, poslušných rodičů a vůdců, čistý v myšlení i skutcích. Skauting vychází především z křesťanských tradic, proto je i skautský zákon podobný tzv. desateru i přesto, že Junák nesdružuje jen věřící, ale i lidi bez vyznání.

K výchově skautů slouží tzv. skautská výchovná metoda, kterou tvoří systém vzájemně provázaných prvků jako jsou:

- skautský slib a zákon jako vyjádření životního stylu,
- učení se pomocí praktických činností a her,
- týmová práce v malých skupinách rozvíjející spolupráci a odpovědnost za druhé,
- zájem a spoluúčast člověka na jeho osobním rozvoji,
- služba společnosti,
- pobyt a činnost v přírodě, její poznávání a ochrana,
- podpora mladých lidí dospělými a vzájemná spolupráce,
- postupné stimulační programy,
- využívání skautské symboliky. [10]

3.3 Práva a povinnosti členů

Skautelem se může stát každý, kdo pobývá na území České republiky a souhlasí s posláním a principy skautského hnutí. Členství je individuální nebo čestné. Individuální členství vzniká dnem odevzdání přihlášky, zaplacením členského příspěvku a přijetím organizační jednotkou. Toto členství zaniká vystoupením, vyloučením nebo nezaplacením členského příspěvku nejpozději do 1 roku. Čestné členství může být uděleno pouze jednotlivcům za podmínek stanovených Náčelnictvem Junáka.

Mladší členové Junáka jsou děti do 18 let. Ty se dělí do 3 skupin podle věku. První skupinu tvoří světlušky a vlčata (6 – 10 let), druhou skupinu tvoří skauti a skautky (11 – 14 let) a třetí skupinu tvoří rangers a roveři (nad 15 let). V roce 2008 tvořilo tyto skupiny celkem 27 324 členů. O rozmístění těchto členů do skupin vypovídá tab. 3.1.

Tab. 3.1 Počet mladších členů Junáka ve skupinách

Název skupiny	Počet členů
Světlušky a vlčata	10 024
Skauti a skautky	11 300
Rangers a roveři	6 000
Celkem	27 324

Pramen: vlastní zpracování, Výroční zpráva 2008

Dospělí členové Junáka jsou osoby starší 18 let. Patří zde čestní členové, ostatní dospělí podporující hnutí a činovníci, kteří vykonávají funkci, do níž byli zvoleni nebo jmenováni. V roce 2008 se na činnosti Junáka podílelo 16 692 dospělých. Část z nich pracuje přímo u oddílů jako vůdci či jejich zástupci. Aby mohli děti vést, musí složit 2 zkoušky – čekatelskou a vůdcovskou. Zkoušky jsou zaměřené nejen na klasické skautské disciplíny, ale hlavně na pedagogiku, psychologii, schopnost organizace a zdravotědu.

Zbylou část dospělých tvoří oldskauti, kteří jsou členy Junáka, ale do práce s mládeží se aktivně nezapojují. Mají vlastní program a pomáhají organizaci. [9]

Každý člen Junáka má právo:

- podílet se na činnosti Junáka,
- nosit skautský kroj a užívat skautské symboly,
- získávat skautskou kvalifikaci,
- podávat návrhy, připomínky a stížnosti.

Každý dospělý člen má dále právo být volen nebo jmenován do funkcí v Junáku. Členové jsou povinni respektovat posláním, principy a metody skautského hnutí, složit

skautský slib a řídit se jím. Dále jsou členové povinni být zaregistrováni a platit členské příspěvky. Výjimku od placení příspěvků tvoří čestní členové. [10]

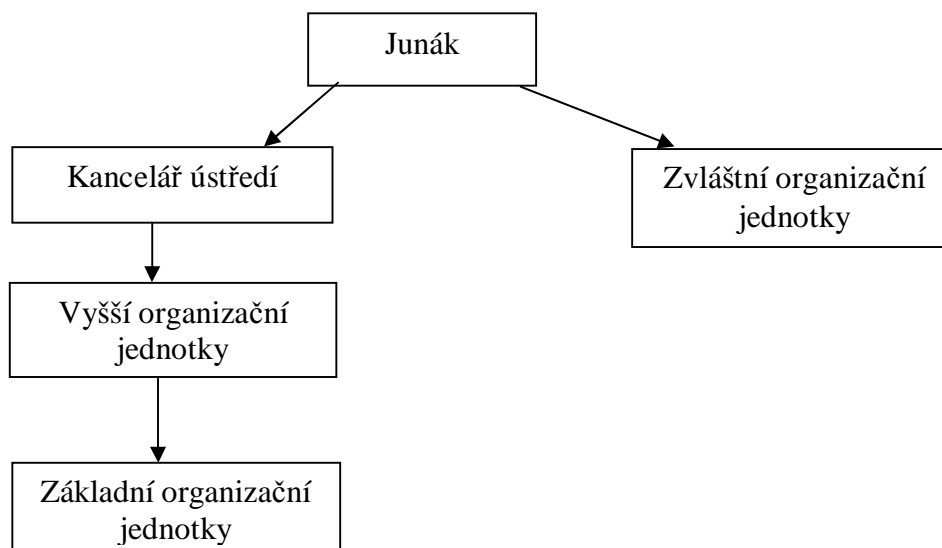
3.4 Organizační struktura Junáka

Organizační strukturu Junáka tvoří:

1. Junák (jako celek),
2. vyšší organizační jednotky,
3. základní organizační jednotky,
4. zvláštní organizační jednotky.

I když se to na první pohled nezdá, je organizační struktura Junáka hodně složitá a komplikovaná. Tato složitost vyplývá ze starého uspořádání státní správy před rokem 2002. Netvoří ji jen jednotky, které můžeme vidět v obr. 3.2, ale i další jednotky, o kterých se stanovy nezmiňují. Mezi jednu z nich patří kancelář ústředí, která je nadřizena vyšším organizačním jednotkám.

Obr. 3.2 Organizační struktura Junáka

Pramen: vlastní zpracování

Junák je právnickou osobou. Junáka jako celek spravují ústřední orgány, jejichž ustanovení, složení, práva a povinnosti určují stanovy Junáka.

Vyšší organizační jednotky (dále jen VOJ) jednají svým jménem od svého vzniku a mají svou právní subjektivitu. Člení se na další organizační jednotky podle územně správního uspořádání. Plní úkoly plynoucí z poslání Junáka, zejména podporují jimi založené základní organizační jednotky. Tyto jednotky jsou označovány plným názvem organizace s připojeným označením kraje nebo okresu, ve kterém působí.

Jsou spravovány svými orgány, kterými jsou:

- **Sněm VOJ** – nejvyšší orgán, rozhoduje o všech věcech příslušné VOJ, které nejsou upraveny předpisy přijatými ústředními orgány. Volí ostatní orgány VOJ,
- **Rada VOJ** – vrcholný řídicí orgán, rozhoduje o všech věcech příslušné VOJ, které nejsou upraveny předpisy přijatými ústředními orgány ani usnesením sněmu,
- **Revizní komise VOJ** – kontrolní orgán, kontroluje hospodaření VOJ a jednotek touto VOJ zřízených,
- **Předseda rada VOJ** – statutární orgán.

Základní organizační jednotky (dále jen ZOJ) jednají svým jménem a mají svou právní subjektivitu. Nezřizují ani nesdružují další organizační jednotky nadané právní subjektivitou. Sdružují individuální členy seskupené do výchovných jednotek (oddíly), které nemají právní subjektivitu. Jsou označovány plným názvem organizace s připojeným označením středisko nebo přístav a vlastním názvem ZOJ.

Spravují je vlastní orgány:

- **Sněm ZOJ** – nejvyšší orgán, volí ostatní orgány ZOJ,
- **Rada ZOJ** – vrcholný řídicí orgán,
- **Revizní komise ZOJ** – kontrolní orgán, kontroluje hospodaření ZOJ,
- **Vedoucí střediska** – statutární orgán.

Zvláštní organizační jednotky jednají svým jménem a mají vlastní právní subjektivitu. Zakladatelem je Junák jako celek. Nezřizují ani nesdružují další organizační jednotky s právní subjektivitou. Jsou založeny na základě zvláštního statutu, který je schválený Náčelnictvem Junáka. Ten určí poslání jednotky a její strukturu.

Junák jako celek může být zrušen usnesením Valného sněmu Junáka. Organizační jednotky mohou být zrušeny usnesením svého sněmu nebo rozhodnutím svého zakladatele. Organizační jednotky jsou daňovými subjekty a mohou vykonávat hospodářskou činnost.

Všechny orgány Junáka se usnášejí zjevným hlasováním. Hlasování může být tajné, pokud to chce aspoň čtvrtina přítomných. Rozhoduje se prostou většinou za účasti

minimálně poloviny členů daného orgánu. Všechny jednotky a orgány Junáka se řídí právními předpisy a vnitřními předpisy a rozhodnutími, mezi které patří Stanovy, usnesení Valného sněmu Junáka, řády a směrnice Junáka, usnesení Náčelnictva Junáka, rozhodnutí Výkonné rady Junáka. [10]

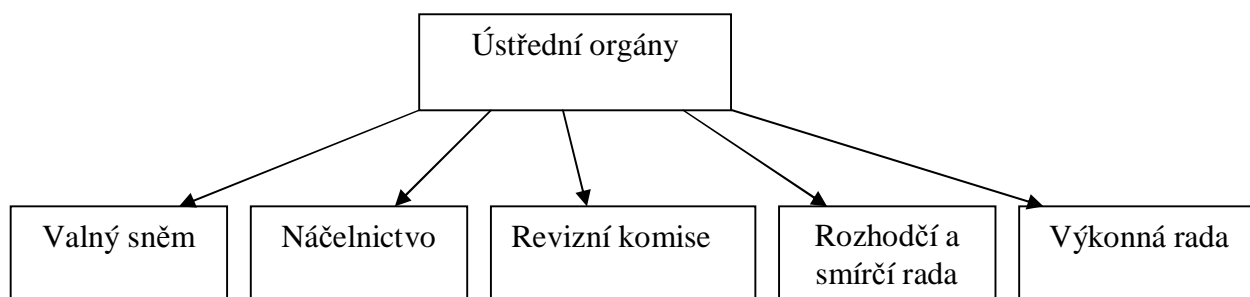
3.4.1 Statutární a ústřední orgány Junáka

Statutárním orgánem Junáka je starosta Junáka, který je oprávněn samostatně jednat jménem Junáka ve všech věcech, které nejsou vyhrazeny Valnému sněmu nebo Náčelnictvu Junáka.

Mezi ústřední orgány Junáka patří:

- Valný sněm Junáka,
- Náčelnictvo Junáka,
- Ústřední revizní komise Junáka,
- Rozhodčí a smírčí rada Junáka,
- Výkonná rada Junáka.

Obr. 3.3 Ústřední orgány Junáka

Pramen: vlastní zpracování

Valný sněm Junáka je nejvyšším orgánem Junáka. Valný sněm je usnášeníschopný, pokud je přítomna polovina oprávněných delegátů. Sněm schvaluje a mění Jednací řád. Valný sněm volí činovníky ústředních orgánů. Dále také třípětinovou většinou schvaluje změny týkající se Stanov a rozhoduje o zániku Junáka nebo o omezení jeho samostatnosti. Prostou většinou schvaluje zprávu o činnosti a zprávu o hospodaření předloženou Náčelnictvem a přijímá usnesení závazná pro všechny členy a všechny orgány.

Delegáty Valného sněmu jsou činovníci Junáka a členové Náčelnictva, Ústřední revizní komise, Rozhodčí a smírčí rady. Každý delegát má 1 hlas. Valný sněm svolává Výkonná rada Junáka. Řádný Valný sněm se schází jednou za 3 roky. Mezi tímto obdobím se může sejít mimořádný Valný sněm.

Náčelnictvo Junáka je vrcholným orgánem Junáka v období mezi sněmy. Rozhoduje ve věcech, které nejsou ve výhradní kompetenci Valného sněmu. Zodpovídá se Valnému sněmu. Mezi členy Náčelnictva patří náčelník a místonáčelník Dívčího a Chlapeckého kmene, zvolení členové, zástupci z každého junáckého kraje a hlavní kapitán vodních skautů.

Členové Náčelnictva nesmí být v zaměstnaneckém ani jiném poměru vůči Junáku. Náčelnictvo schvaluje strategické a koncepční záměry Junáka, určuje základní směry skautské výchovy, ustavuje metodické skupiny pro jednotlivé oblasti skautské výchovy, projednává nálezy Ústřední revizní komise. Dále schvaluje řady závazné pro všechny členy a orgány Junáka, schvaluje rozpočet a plán činnosti ústředních orgánů, jmenuje starostu Junáka a Výkonnou radu Junáka, stanovuje výši odvodů z členských příspěvků pro VOJ a pro ústředí.

Náčelnictvo rozhoduje prostřednictvím usnesení. V čele stojí náčelník Dívčího a Chlapeckého kmene, kteří svolávají jednání Náčelnictva.

Výkonná rada Junáka je vrcholným výkonným orgánem Junáka. Jejím úkolem je řídit činnost organizace a zodpovídá se Náčelnictvu. Členy Výkonné rady jsou starosta a místostarosta Junáka a dalších 5 – 9 členů pověřených zpravodajskou funkcí.

Náčelnictvo nemůže Výkonnou radu odvolat, členy jmenuje na návrh starosty. Výkonná rada se schází nejméně 6krát ročně. Výkonná rada může zřizovat odbory a komise. Činnost Výkonné rady řídí starosta, který jedná jejím jménem. Výkonná rada může rozhodovat o vyloučení dospělého člena Junáka.

Ústřední revizní komise Junáka kontroluje veškeré hospodaření Junáka. O své činnosti podává zprávu Valnému sněmu. Jednání řídí předseda, kterého jmenují členové ze svých řad.

Rozhodčí a smírčí rada Junáka je orgánem, který řeší závažné spory uvnitř organizace a který dbá na to, aby všechny orgány Junáka ve svých rozhodnutích postupovaly v souladu s právním řádem České republiky.

Tento orgán může zrušit jakékoliv rozhodnutí kteréhokoliv orgánu, kromě Valného sněmu Junáka. Rozhoduje o výkladu stanov a usnesení Valného sněmu, přezkoumává

každé rozhodnutí o vyloučení z Junáka a může ho změnit. Řeší spory mezi orgány nebo činovníky organizace. Jednání řídí předseda, kterého si volí členové mezi sebou. [10]

3.5 Činnosti Junáka

Organizace Junák má široké spektrum svých činností. Ty se skládají z činností pro své členy, jako jsou skautské tábory, různé soutěže a nové náborů do svých řad, ale Junák také pomáhá všem lidem pomocí charitativních akcí.

Od roku 2005 se také začala práce na obnově skautského programu, který má odpovídat moderním pedagogickým trendům, přinášet co nejlepší výchovný efekt a zároveň má být zajímavý pro současnou generaci dětí a mládeže.

Tento program je postaven na kompetencích, jejichž výsledkem je soubor znalostí, dovedností a postojů, které mají mít každý skaut i skautka. Výsledkem tohoto snažení o inovaci je Stezka pro skauty a skautky. Tento program je průvodcem osobního růstu a má mapovat všestranné schopnosti. Stezka představuje souhrn různých aktivit, pomocí kterých se rozvíjejí dovednosti, znalosti a postoje dětí ve skautských oddílech. Je rozdělena do 4 stupňů pokrývajících věk 11 – 15 let. Stezka se skládá z 6 oblastí, ve kterých je obsaženo všechno, v čem by se mladí skauti a skautky měli rozvíjet. Každá oblast se dělí do několika bodů a v každém z nich je několik aktivit, ze kterých si budou děti vybírat. Některé z nich můžou splnit v oddíle, jiné doma nebo ve škole. S některými si poradí sami, na jiné budou potřebovat svůj oddíl nebo družinu.

Mezi těchto 6 oblastí patří:

1. **Co umím a znám** – praktický život, fyzická zdatnost, buď připraven, hledání řešení, vyjadřování a zručnost,
2. **Kdo jsem** – já a můj život, moje svědomí, osobní rozvoj,
3. **Můj kamarád** – vztahy mezi lidmi, moje vztahy, komunikace mezi lidmi, pomoc druhým,
4. **Můj domov** – moje rodina, naše parta, můj tým,
5. **Svět okolo nás** – já a demokracie, já občan, propojený svět, různost světa, příběhy našeho světa,
6. **Příroda kolem nás** – pobyt v přírodě, vnímání přírody, poznávání přírody, hodnota přírody, šetrné chování.

3.5.1 Charitativní pomoc

Organizace Junák pomáhá i různým jiným organizacím s jejich projekty na pomoc svým bližním. Jedním z projektů je **Postavme školu v Africe**. Je to veřejná sbírka Junáka a společnosti Člověk v tísni na výstavbu a vybavení základních škol v jižní Etiopii. V roce 2008 se jim společně podařilo vybrat skoro 3 mil. Kč. Podařilo se jim otevřít už 7 škol.

Další z akcí je **Pomozte dětem! – Skautské velikonoční kuřátko**. Děti z oddílu vyrábí každý rok 10 tisíc kuřátek, které potom rozdávají ve městech za příspěvek do kasiček. Skauti tak pomáhají postiženým a ohroženým dětem. V roce 2008 vynesla tato sbírka 427 tisíc Kč.

Junák se také účastní humanitární akce **Kapka** ve spolupráci s Nadací pro transplantace kostní dřeně. Cílem je pomoci lidem postiženým nemocí krvetvorby. V roce 2008 se jim podařilo vybrat na benzínových pumpách 792 tisíc Kč.

3.5.2 Vlastní aktivity

Mezi skautské akce patří každoroční akce Betlémské světlo, která se koná před Vánoci. Světlo zapálené rakouskými skauty v Betlémě putuje napříč celou Evropou i Českou republikou. Betlémské světlo k nám putuje přes Vídeň, kde ho rakouští skauti předávají delegacím z celé Evropy o třetím adventním víkendu.

Další velkou akcí, na kterou se těší všichni skauti, jsou skautské tábory. Skauti se zde učí postarat se sama o sebe, umět se prosadit v kolektivu a pracovat v týmu. Program táborů je postaven tak, aby děti nejen odpočívaly a sportovaly, ale aby si také odnesly velké zážitky a pocit, že něco dokázaly.

Každoročně také slaví 24. dubna svátek. Svatého Jiří totiž považují skauti za patrona kvůli jeho čestnosti, rytířské ctnosti a chuti pomáhat ostatním. Dále se skauti zúčastňují Bambiriády.

V září roku 2008 proběhly také ve všech městech náborové akce do skautských oddílů. Pro děti jsou připravené hry, soutěže a netradiční sporty. [9]

3.6 Hospodaření Junáka

Jmění Junáka a jeho organizačních jednotek je tvořeno souhrnem majetku a závazků. Do majetku se podle Stanov zahrnují věci, pohledávky, jiná práva a penězi ocenitelné jiné hodnoty.

Mezi zdroje jmění patří:

- členské příspěvky,
- výtěžky z akcí pořádaných Junákem,
- výtěžky z majetku Junáka,
- subvence a dotace,
- dary,
- příspěvky sponzorů,
- majetková účast v obchodních společnostech,
- jiné zdroje.

Junák a jeho organizační jednotky nakládají s jměním v souladu s právními předpisy a vnitřními předpisy a rozhodnutími. Jakýkoliv pohyb s nemovitým majetkem Junáka musí schválit Výkonná rada Junáka. Výši členských příspěvků stanovují pro své členy ZOJ. Výši odvodů z členských příspěvků pro Junáka schvaluje a stanovuje Náčelnictvo Junáka. Jmění zrušené organizační jednotky přechází na jejího zakladatele.

[10]

Tab. 3.2 Rozvaha Junáka (v tis. Kč)

Aktiva				Pasiva			
	2006	2007	2008		2006	2007	2008
Nehmotný majetek	61	0	0	Základní jmění	66 156	62 907	63 049
Hmotný majetek	50 564	49 753	48 988	Fondy organizace	3 148	3 563	4 003
Majetkové podíly	100	100	100	Oceňovací rozdíly	95	149	236
Dlouhodobé půjčky	5 320	2 320	3 550	Zisk běžného roku	- 2 509	980	638
Zásoby	309	200	167	Závazky	406	420	544
Hotovost a ceniny	142	216	300	Ostatní pasiva	1 769	377	328
Běžné účty	1 748	6 225	8 133				
Krátkodobý fin. majetek	4 595	3 749	2 836				
Pohledávky	4 881	5 401	4 389				
Ostatní aktiva	1 345	430	337				
Celkem	69 066	68 396	68 799	Celkem	69 066	68 396	68 799

Pramen: Výroční zpráva 2008

Tab. 3.2 ukazuje, jak hospodaří organizace se svým majetkem. U dlouhodobých půjček je část z nich poskytována vlastní obchodní společností JUN, s. r. o. Zajímavou položkou jsou na straně aktiv i pohledávky, které jsou hodně vysoké. Nejde ale o žádné nedobytné pohledávky nebo pohledávky vůči jiným subjektům. Tuto položku tvoří pohledávky za vlastními organizačními jednotkami, především za kraji a okresy, v méně častých případech za středisky nebo oddíly. Jedná se většinou o krátkodobé či dlouhodobé půjčky jednotkám, které uskutečňují nějaký projekt financovaný ze strukturálních fondů Evropské unie. Tyto projekty jsou většinou financovány zpětně a jelikož dané jednotky nemají dostatek svých finančních prostředků na projekt, musí si půjčit od organizace.

Tab.3.3 Výkaz zisků a ztrát (v tis. Kč)

Výnosy				Náklady			
	2006	2007	2008		2006	2007	2008
Členské příspěvky	6 396	6 547	6 766	Na provoz	9 996	9 886	10 366
Tržby	80	75	85	Akce a projekty	10 750	10 892	2 460
Dary a granty	1 700	1 924	640	Zahraniční členské příspěvky	958	941	847
Úroky	57	132	229	Poskytnuté příspěvky	316	231	263
Ostatní výnosy	116	137	273	Příspěvky na časopisy	1 892	2 163	2 163
Výnosy z akcí a projektů	5 169	8 433	1 539	Příspěvky na vydání publikací	214	70	170
Dotace ze SR	38 647	39 921	36 435	Dotace pro nižší organizační jednotky	30 547	32 004	29 060
Celkem	52 165	57 168	45 960	Celkem	54 674	56 187	45 329
				Zisk běžného roku	- 2 509	980	638

Pramen: Výroční zpráva 2008

Z tab. 3.3 je zřejmé, že organizace Junák hospodaří se ziskem, výjimkou je rok 2006. Ztráta v roce 2006 byla hlavně způsobena tím, že Junák v tomto roce pořádal akci Orbis 2006⁸, která se ne zcela podařila a skončila ve ztrátě, která činila kolem 1,5 mil. Kč. Junák na tuto akci použil vlastní peněžní prostředky, na které byly ale dále navázány další

⁸ Orbis 2006 bylo 8. středoevropským jamboree, které se konalo v České republice poblíž Brna. Na této akci se schází skauti z celé střední Evropy. U této akce dochází k prolínání různých kultur a skauti tu mají zajímavý program. Účastní se různých adrenalinových soutěží, ale mají čas i na relaxaci.

dotace. Dále můžeme vidět mírný nárůst u členských příspěvků, což může být dáno novými členy nebo také zvýšením částky příspěvků. Můžeme pozorovat velké snížení darů v roce 2008. Důvodem tak radikálního propadu je finanční krize, kvůli které byla zrušena většina grantových a nadačních programů. Dary jako takové tvoří jen zanedbatelnou část příjmů. Velké skoky jsou také u výnosů z pořádaných akcí a projektů. Na výnosové stránce je také patrný pokles dotací ze státního rozpočtu. Na nákladové stránce je vidět růst nákladů na provoz ústředních orgánů, což dokazuje tab. 3.4.

Z jakých položek se skládají náklady na provoz a činnost ústředních orgánů Junáka ukazuje tab. 3.4.

Tab. 3.4 Náklady na činnost ústředních orgánů (v tis. Kč)

Náklady			
	2006	2007	2008
Materiál	175	153	203
Vybavení	323	254	270
Opravy	14	34	27
Cestovné tuzemské	279	250	289
Cestovné zahraniční	302	405	284
Poštovné, telefonní poplatky	315	255	288
Služby	3 141	3 414	3 064
Nájmy	685	746	885
Propagace	475	183	249
Mzdy a pojištění	3 418	3 537	4 162
Reprezentace, občerstvení	19	20	30
Odpisy	304	61	39
Prodané zboží	30	31	26
Tvorba účelových fondů	441	440	440
Ostatní náklady	77	103	110
Celkem	9 996	9 886	10 366

Pramen: Výroční zpráva 2008

Z této tabulky je jasné, že orgánům klesají náklady na vybavení a v roce 2008 byl velký pokles zahraničního cestovného. To používají orgány při cestách na zahraniční konference. Zvýšily se náklady na nájem a je zřejmý každoroční růst mezd. Celkově je patrné, že náklady na činnost a provoz ústředních orgánů Junáka stoupají a určitý vliv na to má i každoroční růst cen energií a služeb.

V tab. 3.3 jsme si mohli povšimnout snižování dotací ze státního rozpočtu na projekty Junáka. Tab. 3.5 ukazuje, na co všechno šly dotace ze státního rozpočtu v roce 2008 a jaké částky byly na různé projekty uvolněny.

Tab. 3.5 Projekty podpořené dotací ze státního rozpočtu (v tis. Kč)

Titul	Náklady projektu	Dotace
Provozní náklady orgánů a činovníků	9 302	6 913
Náklady na činnost nižších jednotek	84 285	16 062
Opravný kluboven a základen	7 717	5 350
Celostátní akce	3 997	749
Projekty zaměřené na neorganizovanou mládež	1 316	360
Vzdělávání vedoucích	5 592	2 866
Mezinárodní aktivity	3 232	1 060
Investiční projekty	3 584	2 975
Projekt Evropa očima mladých	202	100
Celkem	119 227	36 435

Pramen: Výroční zpráva 2008

Tabulka ukazuje, že se dotace ze státního rozpočtu podílejí na celkové částce dotovaných projektů necelou třetinou. Některé projekty jsou podpořeny z více než poloviny. Největší část dotací putuje na činnost nižších jednotek, které tvoří zároveň největší položku v těchto projektech. Je také vidět, že si většinu projektů musí Junák hradit ze svých prostředků. Rozhodně by organizace uvítala větší přísun peněz ze státního rozpočtu nebo z fondů Evropské unie. Jinak si totiž musí mladí skauti hradit své aktivity sami, protože Junák musí vynakládat peníze na tyto aktivity a zbývá mu méně peněz na akce svých organizačních jednotek, jako jsou různé víkendové výlety či tábory.

4. Hospodaření a dotační politika střediska Junáka

Organizační struktura Junáka je složitá. Junák se skládá z mnoha krajů, okresů, středisek a oddílů. Pro svou práci jsem si vybrala středisko ve Frýdku-Místku, které patří pod okres Frýdek-Místek a skládá se ze 4 samostatných oddílů. Složitá organizační struktura celé organizace má za následek i problémy při přerozdělování finančních prostředků a dotací. Ty jdou z Junáka na kraje a okresy, tyto organizační jednotky si část nechají a zbytek dále přerozdělují mezi střediska, která pod ně spadají a oddíly. Tento mechanismus funguje i naopak, kdy oddíly a střediska část vybraných příspěvků od svých členů musí odevzdávat vyšším organizačním jednotkám. Z tohoto důvodu se ke konci této kapitoly zmíním i o hospodaření a dotacích okresu, jelikož hraje úlohu při přerozdělování finančních prostředků z centrály. Dalším důvodem je to, že okres Frýdek-Místek má na rozdíl od vybraného střediska zkušenosti s dotacemi z Evropské unie. Složitost a rozštěpenost organizační struktury vyplývá ze starého rozložení státní správy, ve které do roku 2002 figurovaly i okresy. V následující tabulce jsou základní informace o vybraném středisku.

Název střediska	Středisko 8. pěšího pluku Frýdek-Místek
Adresa	28. října 781, Frýdek-Místek 738 02
IČO	47999853

4.1 Organizační struktura a činnosti střediska

Klubovna střediska se nachází kousek od klubovny okresu. I z tohoto je patrné, že spolu tyto dvě organizační jednotky úzce spolupracují, zejména pak často provádějí společné aktivity. Středisko se skládá ze 4 oddílů:

- 1. dívčí oddíl Místek,
- 2. oddíl,
- Místecká čtverka,
- Oldskauti.

Na rozdíl od střediska ale jednotlivé oddíly nemají svou právní subjektivitu. V klubovně střediska má každý oddíl svou samostatnou místnost, kde se schází.

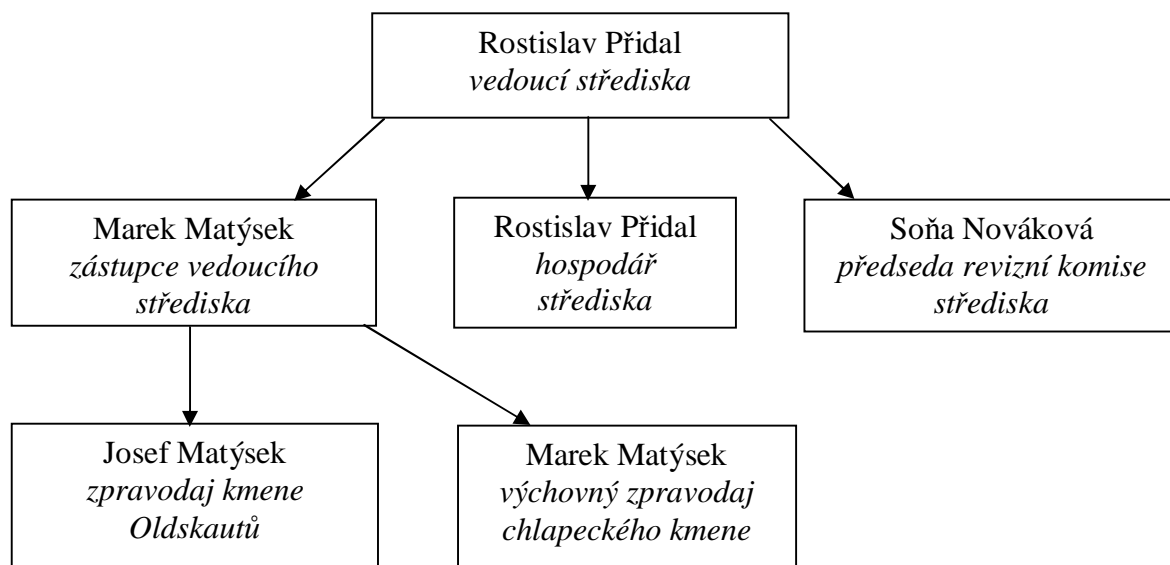
Stejně jako Junák má i středisko své orgány, které řeší problémy střediska, kontrolují jeho hospodaření a dohlíží na celý chod.

Mezi tyto orgány patří:

- valný sněm střediska,
- výkonná rada střediska,
- revizní komise střediska.

Kromě těchto orgánů má středisko rozdělené i funkce, mezi které patří vedoucí střediska, hospodář střediska, zástupce vedoucího střediska, předseda revizní komise střediska a zpravodajové. Většinou mezi zpravodaje patří zpravodaj pro organizaci, zpravodaj pro výchovu a zpravodaj pro vzdělávání. Tyto funkce ale středisko nemá, protože se na nich nemůže domluvit. Hospodář střediska je ve své podstatě hospodářským zpravodajem, kterého jmenuje vedoucí střediska. Pokud se tak neučiní, zastává tuto funkci automaticky vedoucí střediska. Přehledně tuto organizační strukturu vysvětluje obr. 4.1.

Obr. 4.1 Organizační struktura střediska

Pramen: vlastní zpracování podle informačního systému is.skaut.cz

Z obrázku je patrné, že členové střediska mohou zastávat i více funkcí najednou. Do svých funkcí jsou voleni výkonnou radou na 3 roky a mohou být i znovu zvoleni.

4.1.1 Činnosti střediska

Hlavní činností střediska je zajišťování činností oddílů. Středisko se stará o to, aby se měly jednotlivé oddíly kde scházet. Schůzky se většinou konají jedenkrát týdně v klubovně střediska. Oddíly potom připravují různé výpravy pro své členy a víkendové akce, které si členové platí sami ze svého. Víkendových akcí ale neustále ubývá. Dále se středisko stará o skautské tábory a připravuje různé aktivity samostatně nebo ve spolupráci s okresem.

Středisko se zapojuje do připravování **Bambiriády**, kterou několikrát s okresem sami připravovali a skauti tak byli v pozici pořadatelů, nikoliv jen účastníků. Mezi další akce patří víkendové akce, které pořádají jednotlivé oddíly samostatně, nebo středisko jako celek. Jedná se o výlety do nedalekého okolí, kde děti přespávají ve stanech a hrají různé hry. Tyto tzv. víkendovky si malí skauti hradí sami.

Další známou akcí je **Výstup na Ivančenu**. Probíhá ve spolupráci s okresem. Ivančena se nachází směrem na Lysou horu a je to mohyla na památku skautů, kteří zemřeli za Protektorátu Čech a Moravy, i za 2. světové války a následně i v době, kdy se do čela dostala komunistická strana a Junáka zakázala. Mohyla vznikla v roce 1946, kdy tam 5 skautů vztyčilo kříž a vytvořilo mohylu z kamení na uctění památky mrtvých kamarádů. Každý, kdo k ní přijde, má donést kámen z místa svého bydliště a tak se mohyla neustále rozrůstá. Výstupy jsou většinou celovíkendovou akcí, při které se koná ceremoniál, mše svatá a následují různé bojové hry a vyhodnocuje se nejhezčí přinesený kámen.

Další akcí je **Žirafa**. Jedná se o setkání rádců a rádkyň a všech, kteří se zabývají vedením družiny. Většinou je čtyřdenní a uskutečňuje se v období pololetních prázdnin. Učí se tam jak vést děti, připravovat zajímavé hry apod.

Mezi další akce patří také **skautské jaro**. To je hrou pro oddíly a také se jí říká hra ve městě. Koná se většinou přímo ve Frýdku-Místku, ale letos se konala v Ostravě. Organizátoři vymyslí nějaký příběh a legendu k tomu. Letošní byla z doby 2. světové války. Malí skauti byli jako výsadkáři v nepřátelském německém území a museli mezi civilisty najít spojkou.

4.2 Hospodaření střediska

Středisko má svou právní subjektivitu a je zcela samostatnou jednotkou po nákladové i výnosové stránce. V této kapitole se zaměřím na hospodaření střediska v letech 2004 – 2009. Bude ovšem vynechán rok 2007, protože v tomto roce přecházel Junák na nový informační systém a všechna data z tohoto roku se poškodila. Z tohoto důvodu je nemám k dispozici.

Středisko používalo jednoduché účetnictví, ale v roce 2008 přešlo na podvojně účetnictví. Jednoduché účetnictví je vlastně sledování příjmů a výdajů. Nehovoříme tady proto o výnosech a nákladech a nesestavuje se ani výkaz zisku a ztráty, ale výsledovka. Jednoduché účetnictví mohou vést subjekty, u nichž jsou příjmy menší než 3 mil. Kč.

Mezi příjmy střediska patří hlavně zaplacené příspěvky od členů a dále dotace a dary. Výše příspěvků se může každý rok lišit a je rozdílná i mezi jednotlivými organizačními jednotkami. Současná výše příspěvků ve středisku činí 300 Kč za rok. Oproti tomu například v Praze je to kolem 1 000 Kč za rok. Mezi další příjmy patří přerozdělené prostředky od okresu.

Výdajovou stránku tvoří výdaje na provoz, mzdy a vlastní aktivity. Dále zde patří i prostředky, které musí středisko odvést okresu a Junáku.

Celkově se dá říct, že středisko nemá dostatečné finanční prostředky pro svou činnost a proto je dlouhodobě ve ztrátě od roku 2007.

4.2.1 Hospodaření střediska za rok 2004

O hospodaření střediska v roce 2004 nejlépe vypovídá tab. 4.1, ve které je přehled o všech dosažených příjmech a výdajích za celý rok.

Tab. 4.1 Hospodaření střediska za rok 2004 (v Kč)

Příjmy		Výdaje	
Členské příspěvky	3 550	Provozní výdaje	2 860
Dotace ze SR	23 050	Výdaje na akce	10 608
Příjmy na akce	93 640	Ostatní výdaje	7 450
Ostatní příjmy	5 950	Výdaje na nájem	1 750
Celkem	126 190	Celkem	22 668
		Rozdíl	103 522

Pramen: vlastní zpracování podle informačního systému is.skaut.cz

Z tabulky je patrné, že v tomto roce bylo středisko neztrátové. Největší příjmovou položku tvořily příjmy na akce, což jsou dotace od magistrátu města. Částka členských příspěvků je konečná, to znamená, že je po úpravě od prostředků odvedených okresu a tato částka zůstává středisku. Ostatní příjmy tvoří dary od menších dárců.

Na výdajové stránce tvoří největší položku výdaje na akce. Když se ale podíváme na přijaté prostředky na akce, zjistíme, že středisko spotřebovalo jen malou část toho, co dostalo. Výdaje na nájem jsou za pronájem klubovny. Zanedbatelnou částku potom tvoří provozní výdaje.

4.2.2 Hospodaření střediska za rok 2005

I v roce 2005 používalo středisko jednoduché účetnictví. V tab. 4.2 je souhrn jeho příjmů a výdajů.

Tab. 4.2 Hospodaření střediska za rok 2005 (v Kč)

Příjmy		Výdaje	
Členské příspěvky	6 850	Provozní výdaje	28 642
Dotace ze SR	20 821	Výdaje na akce	80 412
Příspěvky samosprávních orgánů	20 000	Ostatní výdaje	9 491
Příjmy na akce	71 856	Celkem	118 545
Ostatní příjmy	165	Rozdíl	1 147
Celkem	119 692		

Pramen: vlastní zpracování podle informačního systému is.skaut.cz

I v tomto roce nebylo středisko ve ztrátě, ale rozdíl mezi celkovými příjmy a celkovými výdaji je nepatrný. Na příjmové stránce je vidět nárůst členských příspěvků, což může být způsobeno přijetím nových členů a zvýšením částky příspěvku. Mírně se oproti loňskému roku snížily dotace ze státního rozpočtu. Příspěvky samosprávních orgánů tvoří přerozdělené finanční prostředky od okresu. Snížily se i příspěvky na akce, což může být zapříčiněno tím, že loňské výdaje na akce tvořily nízkou částku. Ostatní příjmy tvoří zanedbatelnou položku.

V tomto roce se zvýšily provozní výdaje, do kterých se tady započítávají i výdaje na nájem klubovny a výdaje na energii. O hodně se také zvýšily výdaje na akce. Ty v tomto roce převyšují přijaté prostředky na akce, ale jsou částečně hrazeny z loňského přebytku, kdy minulé výdaje na akce byly nízké. Ostatní výdaje se zvýšily jen nepatrně.

4.2.3 Hospodaření střediska za rok 2006

I v tomto roce bude v tabulce přehled celkových příjmů a výdajů, které opět porovnáám s předchozím rokem 2005 a zjistím, jestli si středisko oproti minulému roku přilepšilo nebo pohoršilo.

Tab. 4.3 Hospodaření střediska za rok 2006 (v Kč)

Příjmy		Výdaje	
Členské příspěvky	9 570	Provozní výdaje	57 124
Dotace ze SR	65 217	Výdaje na akce	81 766
Příspěvky samosprávních orgánů	38 000	Ostatní výdaje	1 320
Dary	39 000	Celkem	140 210
Celkem	151 787	Rozdíl	11 577

Pramen: vlastní zpracování podle informačního systému is.skaut.cz

V roce 2006 se opět navýšil přebytek příjmů nad výdaji. Zvýšily se opět i členské příspěvky asi o třetinu. Velké zvýšení zaznamenala položka dotací ze státního rozpočtu i přerozdělené prostředky od okresu v položce příspěvků samosprávních orgánů. Poprvé se v tomto roce objevila položka dary a její částka je dost vysoká na to, aby se jednalo o individuální dárce. V tomto případě půjde spíše o dary od firem. Neobjevuje se tady ale tento rok položka příjmy na akce, které dostávalo středisko od magistrátu města. Bohužel se mi nepodařilo zjistit, proč středisko tyto příjmy letos nedostalo.

Na výdajové stránce se opět navýšily provozní výdaje. Tyto výdaje obsahují výdaje na činnost jednotlivých oddílů, na nájem klubovny, na mzdy a energie. Mírně se zvýšily i výdaje na akce, kde patří výdaje na víkendové akce, jednorázové akce i dlouhodobější akce jako jsou třeba tábory. Ty byly nejspíš hrazeny z loňského přebytku a z dotací ze státního rozpočtu. Radikálně klesla v tomto roce položka ostatních výdajů.

4.2.4 Hospodaření střediska za rok 2008

Z důvodů, které jsem již zmínila na začátku této kapitoly, jsem musela přeskočit rok 2007 kvůli nedodání potřebných materiálů. V roce 2008 přešlo středisko na podvojný účetnictví. Tím pádem už nebudu psát o příjmech a výdajích, ale o celkových výnosech a nákladech a o výkazu zisku a ztráty.

Při přechodu z jednoduchého účetnictví na podvojné účetnictví se změnil i některé názvy doposud používaných položek v tabulkách.

Tab. 4.4 Hospodaření střediska za rok 2008 (v Kč)

Výnosy		Náklady	
Přijaté příspěvky	87 650	Spotřebované nákupy	101 148
Ostatní výnosy	153	Služby	1 828
Celkem	87 803	Ostatní náklady	2 591
		Poskytnuté příspěvky	17 400
		Celkem	122 967
		Ztráta	- 35 164

Pramen: vlastní zpracování podle informačního systému is.skaut.cz

Z této tabulky je zřejmé, že se středisko dostalo do ztrátových hodnot oproti předchozím rokům. Na výnosové stránce je velice nepatrná částka ostatních výnosů. Do přijatých příspěvků se tady ale započítávaly i dotace, proto není zcela zřejmé, kolik tvoří samotné vybrané členské příspěvky a kolik z toho tvoří dotace. Po poslání účetních materiálů od účetní střediska jsem zjistila, že z celkových přijatých příspěvků tvoří dotace částku 77 248 Kč a samotné příspěvky potom částku 10 402 Kč. Celkové výnosy jsou ale nižší oproti celkovým příjmům z roku 2006.

Celkové náklady se podařilo snížit oproti celkovým výdajům roku 2006 o necelých 20 tis. Kč. Poskytnuté příspěvky jsou ty příspěvky, které odvádí středisko okresu a výše. Ostatní náklady a náklady na služby tvoří zanedbatelnou částku. Velmi vysokou částku, vlastně nejvyšší ze všech položek, tvoří náklady na spotřebované nákupy. Do této skupiny nákladů budou patřit i náklady na provoz, nájem klubovny a za energie. Dále zde patří podle účetních dokumentů nákupy materiálu a kancelářských potřeb, nákupy potravin na pořádané akce, nákupy základních léků do lékárníček. Mezi náklady na služby patří zejména poštovné a kopírování s cestovným. Ztratily se i položky tvořené náklady na jednotlivé akce. Jak jsem již uvedla na začátku této kapitoly, v současné době středisko moc víkendových a jednorázových akcí nepořádá. Je to dáno i tím, že se jednotlivé oddíly střediska nemohou na těchto akcích dohodnout a uspořádat je.

4.2.5 Hospodaření střediska za rok 2009

Díky tomu, že středisko velmi rychle zpracovalo výkaz zisku a ztráty i ostatní účetní výkazy, mohu srovnávat jeho hospodaření i za minulý rok. Tyto údaje tak ukazují nejnovější vývoj v hospodaření střediska.

Tab. 4. 5 Hospodaření střediska za rok 2009 (v Kč)

Výnosy		Náklady	
Členské příspěvky	40 000	Spotřebované nákupy	63 000
Příspěvky samosprávních orgánů	24 000	Služby	77 000
Dotace	52 000	Ostatní náklady	3 000
Celkem	116 000	Celkem	143 000
		Ztráta	- 27 000

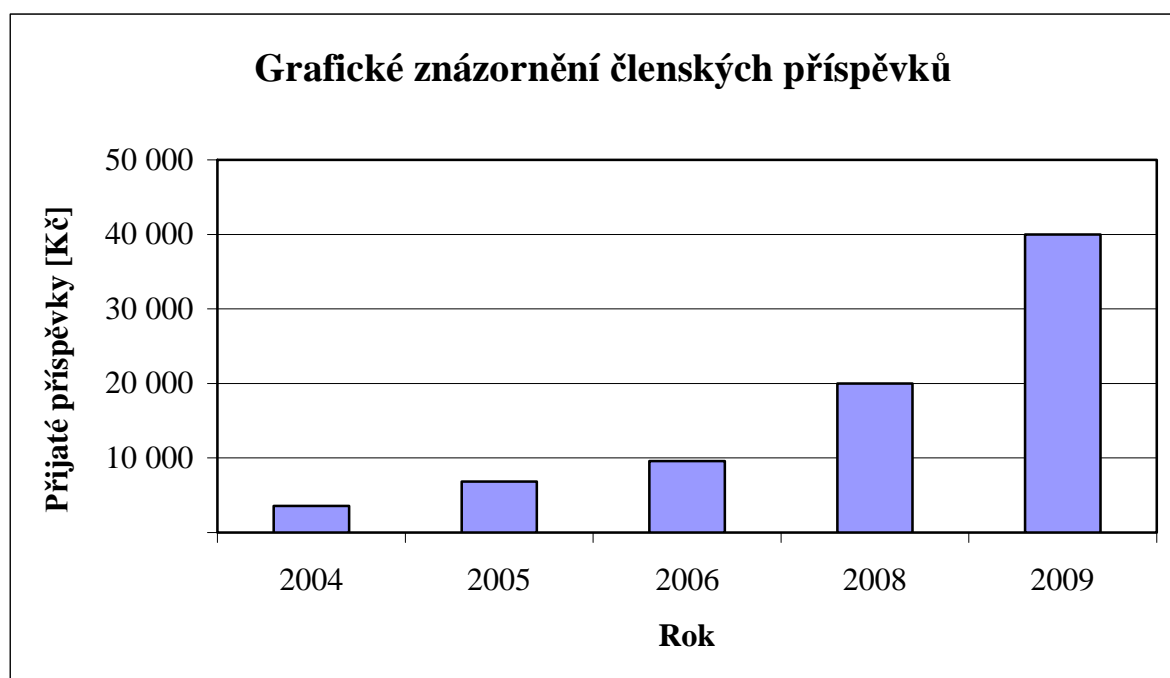
Pramen: vlastní zpracování podle informačního systému is.skaut.cz

I v tomto roce hospodařilo středisko se ztrátou, ale ta byla nižší než v roce předchozím. V tomto roce se zvýšily jak celkové výnosy, tak ale i celkové náklady oproti roku 2008. Na výnosové stránce jsou vysoké členské příspěvky. I částka dotací je poměrně vysoká. Příspěvky samosprávních orgánů tvoří zase přerozdělené prostředky od okresu.

Na nákladové stránce se snížila položka spotřebovaných nákupů. Zato velice vzrostla položka nákladů na služby. Mezi tyto 2 položky patří hlavně náklady na provoz, na nákup knih a výukového materiálu, na kancelářské potřeby, poštovné, nákup drogerie, potravin, zdravotnických potřeb, cestovné, náklady na léky a hygienické potřeby. Ostatní náklady se přibližně stejné jako v loňském roce.

Z celkového přehledu hospodaření střediska za daná období od roku 2004 až do roku 2009, s výjimkou roku 2007, je patrné, že středisko nemá dostatek finančních prostředků. Zajímavé je sledovat, jak se mění částky členských příspěvků i dotací. V následujících obrázcích je graficky znázorněno jak se v jednotlivých letech mění členské příspěvky a jaké jsou změny v celkových příjmech (výnosech) a celkových výdajích (nákladech).

Obr. 4.2 Grafické znázornění členských příspěvků

Pramen: vlastní zpracování

Z tohoto grafického znázornění je jasné, že celkové vybrané členské příspěvky mají každoročně narůstající charakter. Největší zlom je mezi rokem 2008 a rokem 2009.

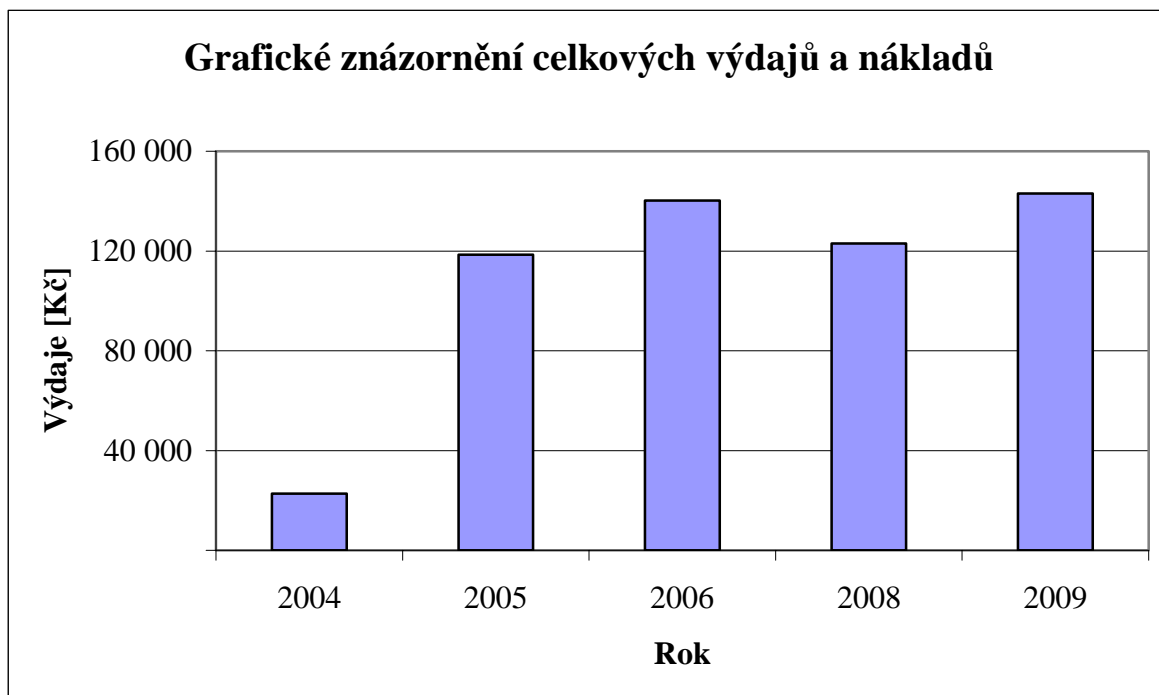
Obr. 4.3 Grafické znázornění celkových příjmů a výnosů

Pramen: vlastní zpracování

Z obr. 4.3 vyplývá, že celkové příjmy a výnosy střediska mají kolísající charakter. Největších příjmů dosáhlo středisko v roce 2006 a nejnižších výnosů v roce 2008.

Obr. 4.4 Grafické znázornění celkových výdajů a nákladů

Pramen: vlastní zpracování

Z grafického znázornění je patrné, že celkové výdaje a náklady střediska jsou mírně kolísavé. Největší zlom je u roku 2004, kdy byly výdaje nejnižší a v roce 2005 prudce narostly. Od roku 2005 není nárůst nebo pokles tak výrazný.

4.3 Dotační politika střediska za období 2004 – 2009

Z předchozí kapitoly a hlavně z jednotlivých tabulek, které ukazovaly, jak středisko hospodaří, je zřejmé, že dotační příjmy tvoří jen 2 zdroje. Jednou z dotací je dotace ze státního rozpočtu, konkrétně z kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Tato dotace přichází do střediska ve 2 částech – základní částka a nástavbová částka. Celková částka je ovšem z jednoho zdroje. Druhou dotaci tvoří finanční prostředky od magistrátu města Frýdek-Místek. Tato dotace je také rozdělená na 2 části – dotace na provoz a dotace na akce, zejména na skautské jaro. Z předchozí kapitoly o hospodaření střediska je také jasné, že tyto prostředky společně s členskými příspěvky tvoří hlavní část příjmů střediska.

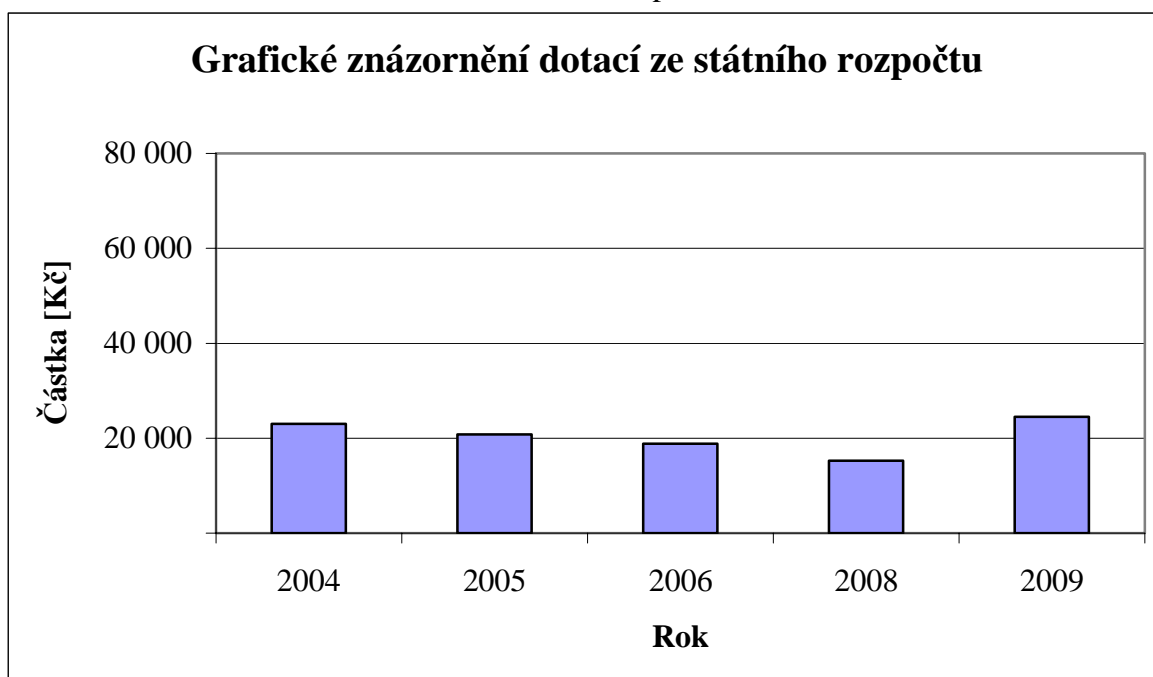
V následujících tabulkách je přehled o konkrétních částkách dotací z obou zdrojů dotací a jejich grafické znázornění růstu či poklesu těchto dotací. Opět budou chybět údaje za rok 2007, které jsem neměla k dispozici.

Tab. 4.6 Dotace ze státního rozpočtu (v Kč)

Dotace ze státního rozpočtu					
	2004	2005	2006	2008	2009
Dotace	23 050	20 821	18 821	15 248	24 500

Pramen: vlastní zpracování

Obr. 4.5 Grafické znázornění dotací ze státního rozpočtu

Pramen: vlastní zpracování

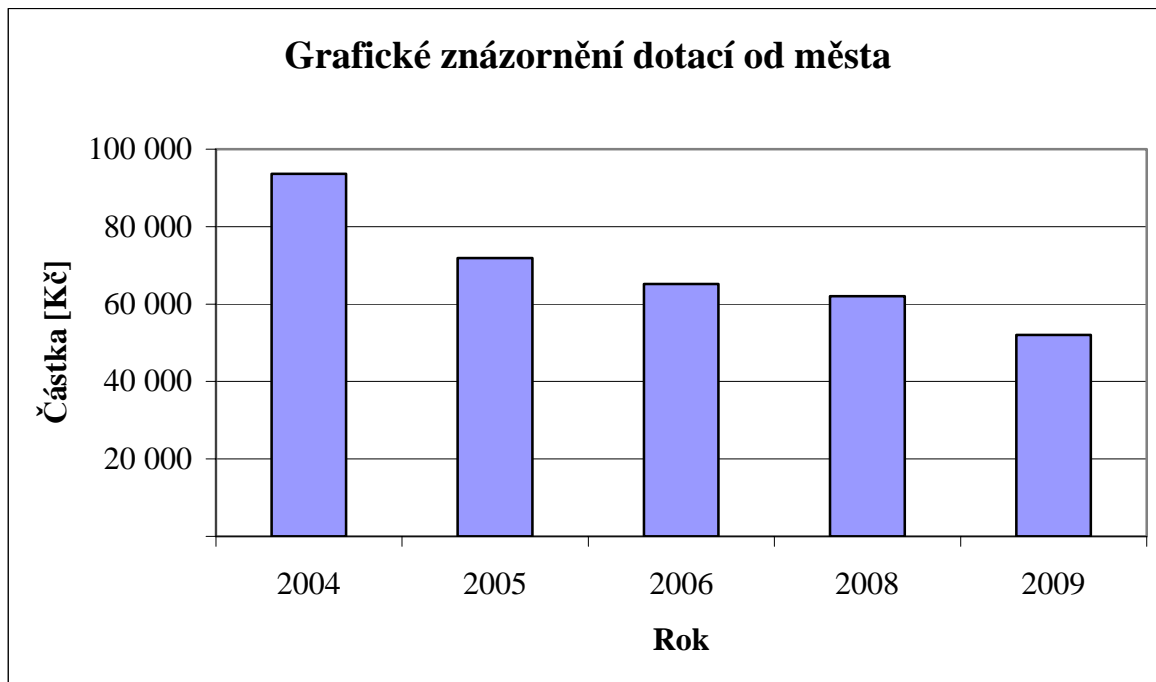
Z grafického znázornění je patrné, že dotace ze státního rozpočtu nejsou moc kolísavé a každoročně mírně klesají. Výjimkou je rok 2009, kdy dotace narostla.

Tab. 4.7 Dotace od magistrátu města (v Kč)

Dotace od města					
	2004	2005	2006	2008	2009
Dotace	93 640	71 856	65 217	62 000	52 000

Pramen: vlastní zpracování

Obr. 4.6 Grafické znázornění dotací od města

Pramen: vlastní zpracování

Z obrázku je jasně patrné, že dotace od města mají každoroční klesající charakter. Do budoucna lze říci, že tento charakter asi bude pokračovat.

4.4 Hospodaření a dotační politika okresu

Tuto kapitolu jsem zde zařadila, protože středisko s okresem velmi blízce spolupracuje. Nejen že mají kousek od sebe své klubovny, ale také se podílejí na pořádání různých akcí, kterých se zúčastňují členové obou jednotek.

Hlavním důvodem je ale to, že okres hraje významnou roli při přerozdělování finančních prostředků jak směrem dolů, tak směrem nahoru. Středisko dostává od okresu přerozdělené finanční prostředky od Junáka jako celku, ale zároveň mu odvádí část svých členských příspěvků. Dále má také okres oproti středisku zkušenosti s čerpáním peněz z Evropské unie. O této dotaci se zde také zmíním.

Následující tabulka ukazuje, jak hospodařil okres se svými finančními prostředky v roce 2008, protože ještě neměl sestavené výkazy za rok 2009.

Tab. 4.8 Hospodaření okresu za rok 2009 (v tis. Kč)

Výnosy		Náklady	
Tržby za vlastní výkony a za zboží	7	Spotřebované nákupy	457
Členské příspěvky	57	Služby	424
Přijaté příspěvky od středisek	878	Osobní náklady	16
Dotace	90	Ostatní náklady	7
Celkem	1 032	Poskytnuté příspěvky střediskům	222
		Celkem	1 126
		Ztráta	- 94

Pramen: vlastní zpracování podle informačního systému is.skaut.cz

Tabulka ukazuje, že oproti středisku hospodaří okres s mnohem většími částkami, v řádech statisíců i milionů. To je logické, protože okres je větší organizační jednotka a má pod sebou celkem 7 středisek.

I hospodaření okresu je ztrátové. Má dosti vysoké vlastní členské příspěvky a největší výnosovou položku tvoří vybrané členské příspěvky od středisek, které si ale nenechává celé a část musí odvést vyšší jednotce, což znamená kraji. Tržby za vlastní zboží budou představovat nejspíše prodej nějakých upomínkových předmětů a propagačních materiálů. Poměrně vysoká je i částka dotací. Do téhle dotace ale není započítána dotace z Evropské unie, i když její projekt proběhl v roce 2009. Jedná se o dotaci, která je vyplácena zpětně, takže se promítne v hospodaření střediska až v letošním roce.

Na nákladové stránce jsou vysoké položky nákladů na služby a spotřebované nákupy. Ty tvoří náklady na provoz okresu, nájem klubovny a na energie. Patří do nich stejné položky jako u okresu. Jedná se o cestovné, poštovné, nákupy kancelářských potřeb, potravin, zdravotnických pomůcek a léků. V tomto roce jsou tyto položky vyšší i z toho důvodu, že probíhal projekt z Evropské unie a byla zvýšená spotřeba některých položek. Objevuje se tu oproti hospodaření střediska i položka osobních nákladů, z níž jsou placeny mzdy činovníkům okresu. Zanedbatelnou částku tvoří ostatní náklady. Poskytnuté příspěvky střediskům jsou finanční prostředky, které okres získal od vyšších jednotek a přerozdělí je mezi jednotlivá střediska, která pod něj spadají.

Nyní se zaměřím na dotační politiku okresu. Tu nejlépe nastiňuje následující tabulka, v níž jsou uvedeny dotace, které okres získal v roce 2008. Tyto údaje bohužel neměl okres ještě pořádně a přehledně zpracované za rok 2009.

Tab. 4.9 Dotace okresu v roce 2008 (v Kč)

Dotace	Částka
Dotace od ústředí a kraje	42 060
Dotace ze SR	245 099

Pramen: vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že i okres má dotační prostředky jen ze 2 zdrojů. Tyto prostředky jsou ale mnohem vyšší než u střediska. Dotace ze státního rozpočtu jde také z kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Oproti středisku ale okres nedostává prostředky od města.

Kromě dotací je ale okres příjemcem darů. V roce 2008 dostal 2 dary ve shodné výši 10 tis. Kč od větších firem.

4.4.1 Dotace okresu z Evropské unie

Jak už jsem se několikrát zmínila, okres má zkušenost s čerpáním finančních prostředků z Evropské unie. Jedná se o dotaci z Fondu mikroprojektů v euroregionu Beskydy. Název projektu je Přeshraniční spolupráce českých a polských skautů.

Tento projekt probíhal v minulém roce a schválená dotace činila 22 086,4 eur. Úvodní akcí tohoto projektu byla konference, která se konala ve Frýdku-Místku za účasti polských skautů. Na konferenci se projednávala realizace projektů, které měly být součástí tohoto velkého evropského projektu.

Další akcí byl mezinárodní společný závod skautů a skautek, tzv. Svojsíkův závod. Tohoto závodu se zúčastnili skauti ve věku od 11 do 15 let. Dále pak proběhly 3 výměnné letní tábory, z toho byly 2 české a 1 polský. Dětem byl 100% hrazen celý pobyt penězi z dotace. Na táborech se děti zapojily do pracovního chodu tábora, procvičovaly skautskou praxi a hrály různé hry.

Dalším táborem byl Roverský tábor, kterého se účastnili starší skauti. Ten byl odměnou pro vedoucí. Program tohoto tábora byl zaměřen na udržování přátelství a přípravu dalších projektů. Další společnou akcí byl adrenalinový závod Wolfram. Jednalo se o válečnou hru, která byla připravována ve spolupráci s Armádou České republiky.

V rámci tohoto projektu se uskutečnilo také 8 víkendových setkání, u kterých se domluvily vždycky 2 oddíly z Česka a 2 oddíly z Polska. Cílem bylo utužovat a prohlubovat vzájemné vztahy.

Největším problémem tohoto projektu byla určitá jazyková bariéra, kterou nakonec nahradila angličtina. Jinak si tento projekt chválily obě strany.

4.5 Nové možnosti získání dotací

Z celé této kapitoly vyplývá, že středisko má pouze 2 stabilní zdroje dotací – ze státního rozpočtu, kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, a od města Frýdku-Místku. Žádné další zdroje nemá.

Pro neziskové organizace obecně je velmi složité najít nějaké zdroje pro své financování. To se netýká jen dotací.

Středisko by se mělo snažit tyto zdroje udržet a pokusit se najít i nějaké nové. Mohlo by se po vzoru okresu pokusit o nějaký projekt podpořený z fondů Evropské unie nebo se pokusit sehnat dotace například i od kraje, nejen od města. Dále by se mohlo snažit získat peníze i od jiných kapitol státního rozpočtu zapojením do nějakých grantových programů.

I když je v době současné finanční krize těžké, mohlo by se středisko pokusit najít nějaké stálé dárce nebo sponzory, kteří by pomáhali financovat jeho činnost nebo nějaké jeho aktivity nebo aktivity jeho oddílů.

Dále by mohlo středisko zvýšit svoje příjmy buďto zvýšením členského příspěvku nebo se pokusit zaujmout více malých dětí, kteří by se stali novými členy střediska. Zvyšování členského příspěvku má ale svá úskalí. Mnoho rodičů by už nemuselo chtít takové částky platit a odhlásilo by své děti z oddílů. Středisko by muselo najít takovou únosnou částku, kterou by rodiče byli ochotni zaplatit. Současná výše 300 Kč za rok se ale jeví jako nedostačující. Možná by se středisko mohlo pokusit o vybudování nějakého sociálního systému u příspěvků. Například by se členský příspěvek mohl zvednout, ale rodiče, kteří mají v oddílech své děti, by třeba za druhé platili jenom polovinu.

5. Závěr

Vymezení neziskových organizací je mnoho a společnost na ně může pohlížet z různých pohledů. Každá nezisková organizace musí ovšem splňovat určité charakteristické vlastnosti, jako například institucionální oddělní od veřejné správy a zakládání za jiným účelem než je dosahování zisku. Neziskové organizace mohou mít různé právní formy. Jednou z nejrozšířenějších forem je právní forma nazývaná občanské sdružení.

Mým cílem bylo pomoci vybranému středisku Junáka zlepšit a zpřehlednit jeho hospodaření pomocí mnou vytyčených metod a prostředků. Mezi ně patřilo sbírání dat a potřebných informací a jejich následné porovnání za daná období 2004 – 2009 v tabulkách i ve formě grafů.

Nejprve jsem v obecné části mé práce vymezila pojem neziskové organizace a jejich postavení v národním hospodářství každé země. Poté jsem se zajímala o různé druhy členění neziskových organizací a o jejich typologii i historii. Následně jsem rozebrala i jednotlivé právní formy neziskových organizací. Dále bylo důležité zjistit informace o Junákovi jako celku, abych pochopila, na jakých principech a zásadách funguje, jakou má organizační strukturu a jakými orgány je spravován. Důležitou informací byl i přehled o hospodaření celé organizace, která se svými prostředky hospodaří dobře a její činnost není ztrátová.

Následně jsem se v praktické části zajímala čistě o hospodaření a dotační politiku Střediska 8. pěšího pluku Frýdku-Místku. V této části jsem využila porovnávací metody pomocí tabulek a grafických znázornění. Díky nim jsem dostala přehledné informace o hospodaření střediska za období 2004 – 2009. Pomocí nich jsem zjistila, že středisko až do roku 2007 hospodařilo s kladným výsledkem svého hospodaření. Od roku 2008 středisko začalo být ve ztrátě. Po srovnávání hospodaření jsem se také zaměřila na dotační politiku střediska. Tady jsem zjistila, že středisko má jen 2 zdroje dotací – od města Frýdku-Místku a ze státního rozpočtu kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. I když má středisko zatím omezené zdroje dotací, snaží se s nimi hospodařit co nejefektivněji a vložit je do provozu střediska a na aktivity svých oddílů a svých členů.

Myslím si, že má bakalářská práce je přehledná a mnou dosažené výsledky mohou sloužit každému, kdo by se o tuto problematiku organizace zajímal nebo přímo pro vedení střediska i Junáka jako celku. Může jim poskytnout rychlý a souhrnný náhled na

hospodaření střediska a jeho dotační politiku. V jednotlivých tabulkách mohou najít informace o jednotlivých položkách a porovnat tak, jak se dané položky v daném období měnily. Jestli stoupaly či klesaly? Snažit se najít odpověď na otázku, proč se dělo a pokusit o nějakou změnu.

Jak jsem poznala vedení střediska i principy celého Junáka, tak mohu říci, že se organizace neustále snaží vylepšit své hospodaření a zlepšit také služby pro své členy. Snaží se i ze svých malých příjmů vytěžit co nejvíce pro svoje aktivity a pro rozvoj svých malých členů. Celkem se jim to daří, ale mají stále skryté možnosti jak své úsilí zdokonalit a zefektivnit.

Jako hypotézu jsem si pro svou bakalářskou práci zvolila tvrzení: *středisko nemá dostatek finančních prostředků pro svou činnost, a proto není s hospodařením spokojeno ani vedení střediska*. Má hypotéza se mi ve všech bodech potvrdila. Středisko hospodaří se ztrátou a má jenom 2 zdroje dotací, i když stabilní. Vedení střediska s takovým stavem ani spokojené být nemůže a musí se snažit o neustálé zvýšení svých výnosů na jedné straně a na druhé straně se musí snažit o snížení svých nákladů.

Na závěr bych chtěla podotknout, že vedení střediska se mi snažilo se všemi mými požadavky maximálně vyhovět a snažilo se mi i pomáhat s některými nápady. Věřím, že práce tohoto střediska se bude stále zkvalitňovat a že se mu podaří sehnat více finančních prostředků na své aktivity a rozvoj. Mají na to totiž skrytý potenciál jak v lidech z vedení, tak i v peněžních prostředcích. Přeji jim, aby se jim je podařilo získat.

Seznam použité literatury

- [1] REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru, základy ekonomiky, teorie a řízení*. 1. doplněné vydání Praha: Ekopress, 2004. 177 s. ISBN 80-86119-41-6
- [2] JACKSON, P. M.; BROWN C. V. *Ekonomie veřejného sektoru*. 1. vydání Praha: Eurolex Bohemia, 2003. 733 s. ISBN 80-86432-09-2
- [3] TETŘEVOVÁ, L. a kol. *Veřejný a podnikatelský sektor*. 1. vydání Příbram: Professional Publishing, 2009. 190 s. ISBN 978-80-86946-90-0
- [4] REKTOŘÍK, J. a kol. *Ekonomika řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. aktualizované vydání Praha: Ekopress, 2007. 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3
- [5] TETŘEVOVÁ, L. *Veřejná ekonomie*. 1. vydání Příbram: Professional Publishing, 2008. 185 s. ISBN 978-80-86946-79-5
- [6] HALÁSEK, D. *Veřejná ekonomika*. 2. přepracované vydání Opava: Optys, 2007. 207 s. ISBN 80-85819-60-0
- [7] přednášky z předmětu Ekonomika neziskových organizací
- [8] přednášky z předmětu Účetnictví nevýdělečných organizací
- [9] Výroční zpráva 2008
- [10] Stanovy Junáka
- [11] DAŇOVÉ ZÁKONY v úplném znění k 1.1.2009. 1. vydání Brno: Computer Press, 2008. 192 s. ISBN 978-80-251-2366-9
- [12] www.8pp.cz [citace 8. dubna 2010]
- [13] <http://is.skaut.cz> [citace 10. dubna 2010]
- [14] <http://www.skautifm.cz/> [citace 8 dubna 2010]
- [15] <http://verejnost.skaut.cz/cz/skauting/historie> [citace 17. dubna 2010]
- [16] http://dakota.skautkostelec.cz/skautska_stezka/junak/historie_junaka.htm [citace 17. dubna 2010]

Seznam zkratek

a. s.	akciová společnost
č.	číslo
ČR	Česká republika
Kč	korun českých
mil.	milionů
např.	například
NO	nezisková organizace
obr.	obrázek
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SR	státní rozpočet
tzv.	takzvaný
tab.	tabulka
tis.	tisíc

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....

Seznam příloh

- Příloha č. 1 část stanov Junáka
- Příloha č. 2 tabulka s dělením neziskových organizací podle předmětu činnosti
- Příloha č. 3 CD příloha s elektronickou podobou bakalářské práce

Příloha č. 1

STANOVY

Junáka - svazu skautů a skautek ČR

schválené X. Valným sněmem Junáka ve Vsetíně dne 21. 10. 2001

Hlava první

Základní ustanovení

- 1.** Junák - svaz skautů a skautek ČR je dobrovolné, nezávislé a nepolitické občanské sdružení ve smyslu zákona č. 83/1990 Sb. sdružující své členy a členky bez rozdílu národnosti, náboženského vyznání, politického přesvědčení, rasy nebo jiných rozdílů.
- 2.** Sídlem Junáka je Praha, Senovážné náměstí 24, 116 47, působnost se vztahuje na Českou republiku, jednacím jazykem je český, správní období je shodné s kalendářním rokem.
- 3.** Základním symbolem Junáka, požívajícím zákonné ochrany (ochranná známka registrovaná Úřadem průmyslového vlastnictví pod č. 17031), je lilie s hlavou chodského psa ve štítu na trojlístku.
- 4.** Junák je členem světových organizací skautek WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts - Světová asociace skautek) a skautů WOSM (World Organization of the Scout Movement - Světová organizace skautského hnutí) a hlásí se k jejich poslání, principům a metodám. Junák je rovněž členem organizace dospělých skautů ISGF (International Scout and Guide Fellowship - Mezinárodní společenství skautů a skautek).

Hlava druhá

Poslání a principy Junáka

- 5.** Posláním Junáka je podporovat rozvoj osobnosti mladých lidí, jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností tak, aby byli po celý život připraveni plnit povinnosti k sobě samým, bližním, vlasti, přírodě a celému

lidskému společenství v souladu s principy a metodami, stanovenými zakladatelem skautského hnutí, lordem R. Baden-Powellem a zakladatelem českého skautingu, prof. A. B. Svojsíkem.

6. Skautské hnutí je založeno na třech základních principech:

- povinnost k Bohu, chápána jako povinnost hledat v životě vyšší hodnoty než materiální;
- povinnost vůči ostatním, chápána jako věrnost své vlasti, která je v souladu s úsilím o mír, o vzájemné pochopení a spolupráci mezi lidmi, národy a různými sociálními skupinami; je pojata jako závazek účastnit se na rozvoji společnosti, jako úcta a láska prokazovaná bližním a přírodě;
- povinnost vůči sobě, chápána jako odpovědnost za rozvoj sebe sama.

Tyto základní principy jsou vyjádřeny ve skautském slibu a zákonu.

7. Skautský slib zní: “Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:

- sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době,
- plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,
- duší i tělem být připraven pomáhat vlasti i bližním.”

Skaut může ukončit slib dodatkem: “K tomu mi pomáhej Bůh.”

8. Skautský zákon zní:

- **1. Skaut je pravdomluvný**
- **2. Skaut je věrný a oddaný**
- **3. Skaut je prospěšný a pomáhá jiným**
- **4. Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta**
- **5. Skaut je zdvořilý**
- **6. Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských**
- **7. Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců**
- **8. Skaut je veselý myslí**
- **9. Skaut je hospodárný**
- **10. Skaut je čistý v myšlení, slovech i skutcích**

Dívky a ženy, členky Junáka, používají znění v ženském rodě.

Hlava třetí

Skautská výchovná metoda

9. Skautská výchovná metoda vede mladého člověka na cestě osobního růstu, je soustavou výchovy a sebevýchovy vedoucí k upevňování charakteru, vytváření hodnotového systému, rozvoji dovedností a znalostí.

Skautskou výchovnou metodu tvoří systém vzájemně provázaných prvků, jimiž jsou:

- skautský slib a zákon jako vyjádření životního stylu a hodnotového systému
- učení se prostřednictvím praktických činností a her
- týmová práce v malých skupinách (obvykle družinách) rozvíjející spolupráci, vůdčí schopnosti a odpovědnost za druhé
- zájem a spoluúčast každého mladého člověka na jeho osobním rozvoji
- symbolický rámec nabízející pro určitou věkovou skupinu výchovnou motivaci a inspiraci
- pobyt a činnost v přírodě, její poznávání a ochrana
- podpora mladých lidí dospělými a vzájemná spolupráce
- služba společnosti
- postupné stimulující programy
- využívání skautské symboliky a výchovného prostředí

Hlava čtvrtá

Členství v Junáku

10. Členem Junáka se může stát každý, kdo pobývá na území České republiky v souladu se zákonem a souhlasí s posláním, principy a výchovnou metodou skautského hnutí.

11. Členství v Junáku je individuální nebo čestné.

12. Mladší členové Junáka jsou členové do osmnácti let věku.

13. Dospělí členové Junáka jsou členové starší osmnácti let, a to:

- a) činovníci, kteří vykonávají funkci, do níž byli zvoleni nebo jmenováni v souladu s vnitřními předpisy organizace, zejména Volebním řádem Junáka a Systemizací Junáka,
- b) ostatní dospělí podporující hnutí,
- c) čestní členové.

14. Individuální členství vzniká odevzdáním závazné přihlášky, zaplacením členského příspěvku a přijetím organizační jednotkou, u které jednotlivec požádal o členství.

15. Individuální členství zaniká:

- a) vystoupením, tj. dobrovolným rozhodnutím člena o ukončení členství, nebo úmrtím;
- b) neregistrováním se či nezaplacením členského příspěvku nejpozději do jednoho roku od termínu stanoveného vnitřním předpisem či rozhodnutím,
- c) vyloučením (pro jednání, které vážně porušilo Stanovy Junáka).

16. Čestné členství může být uděleno pouze jednotlivcům, podmínky stanoví Náčelnictvo Junáka.

Hlava pátá

Práva a povinnosti členů

17. Každý člen Junáka má tato práva:

- a) podílet se na činnosti Junáka,
- b) nosit skautský kroj a užívat skautské symboly,
- c) být informován o všech závažných skutečnostech, souvisejících s činností Junáka,
- d) získávat skautskou kvalifikaci podle svých schopností,
- e) podávat návrhy, připomínky a stížnosti.

18. Každý dospělý člen Junáka má právo být volen nebo jmenován do funkcí v Junáku, nebo být pověřován úkoly v souladu se svou kvalifikací a dalšími vnitřními předpisy a rozhodnutími Junáka.

19. Funkční období či mandát činovníků Junáka, nestanoví-li vnitřní předpisy jinak, končí:

- a) odstoupením, tj. dobrovolným zřeknutím se funkce,
- b) rozhodnutím orgánu, který činovníka zvolil nebo jmenoval,
- c) zvolením nebo jmenováním nového činovníka do funkce,
- d) ukončením členství v Junáku.

20. Činovníci, a delegáti jimi zvolení, mají právo volit na sněmech organizačních jednotek a na Valném sněmu Junáka. Mají rovněž právo navrhnout svolání mimořádného sněmu nebo se pro jeho svolání vyslovit.

21. Členové Junáka jsou povinni respektovat poslání, principy a metody skautského hnutí, složit skautský slib a řídit se jím.

22. Členové Junáka jsou povinni být registrováni a platit členské příspěvky (s výjimkou členů čestných).

Příloha č. 2

ICNPO	COPNI	OKEČ
Kultura, sport a volný čas	Rekreační, kulturní služby	Rekreační, kulturní a sportovní činnost
Vzdělávání a výzkum	Vzdělávací služby, výzkum	Školství, výzkum
Zdravotnictví	Služby zdravotnické	Zdravotnictví
Sociální služby	Sociální služby	Sociální služby
Komunitní rozvoj a bytové hospodářství		
Občanskoprávní osvěta a politické organizace		
Filantropie		
Nadace mezinárodní	Církevní služby	
Náboženství a církve		
Odbory a profesní spolky	Organizace profesní, odborářské a občanská sdružení	Činnost společenských organizací
Nespecifikované činnosti	Ostatní služby, smíšené a nespecifikované	Ostatní osobní služby

Pramen: Rektořík J. a kolektiv Organizace neziskového sektoru, základy ekonomiky, teorie a řízení. 1. doplněné vydání Praha: Ekopress 2004, 42 s.